

KAS Mäntylä Päivi

23.10.2006

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU;Koulutus; Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi eurooppalaisesta tutkintojen viitekehystä

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Viitaten perustuslain 97§:än opetusministeriö lähettää kunnioittavasti eduskunnan suurelle valiokunnalle tiedoksi komission suosituksen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehystä (OPM2006-00283).

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi

KTPO Jäntti Johanna

23.10.2006

Asia

EU; Koulutus: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi eurooppalaisesta tutkintojen viitekehystä

Kokous

Liitteet

Viite

EU; koulutus

EUTORI/Eurodoc nro:

-

U-tunnus / E-tunnus:

-

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Yleisnäkemyks neuvostossa 13.-14.11.2006. Esityksen käsittely on alkanut
koulutuskomiteassa 14.9.2006.

Asiakirjat:

KOM(2006) 479 lopullinen: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseksi eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

EU:n koulutusyhteistyötä koskevat perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklat.
Yhteispäätös menettely 251 artikla.

Käsittelijä(t):

OPM / Ylitarkastaja Johanna Jäntti, p. 160 77924
OPM / Opetusneuvos Tarja Riihimäki, p. 160 77348
OPM / Ylitarkastaja Birgitta Vuorinen, p. 160 77255

Suomen kanta/ohje:

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten, EQF:n, soveltamisen tulee perustua vapaaehtoisuuteen.

Ehdotettu viitekehys perustuu oppimistulosten määrittelyyn. Suomi pitää lähestymistapaa oikeana. EQF-ehdotus siirtää painopistettä koulutuksen rakenteista koulutuksen tuottamien tietojen, taitojen ja kompetenssien tarkasteluun. Viitekehysten ei tulisi rajoittua pelkästään koulutusjärjestelmän tuottamaan osaamiseen ja tutkintoihin, vaan sen tulisi mahdollistaa myös koulutusjärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen vertaaminen viitekehykseen.

Suomi pitää tärkeänä, että viitekehys ei edellytä yhtä kansallista viitekehystä. Lähtökohtana tulee olla kansallisten tutkintojärjestelmien tuottaman osaamisen vertaaminen viitekehykseen ja sitä kautta toisiinsa riippumatta siitä, miten osaamistulokset on kansallisesti kuvattu.

Laajasti käyttöön otettavan tutkintojen viitekehysten soveltaminen ja käyttöönotto edellyttää kokeilutoimintaa erilaisissa toimintaympäristöissä. Kokeilujen tulokset tulee ottaa huomioon EQF:n jatkokehittämissä.

Pääasiallinen sisältö:

Euroopan komissio esitteli ehdotuksen EU:n opetusministereille epävirallisessa ministerikokouksessa heinäkuussa 2005. Komissio käynnisti heinäkuussa komission yksiköiden valmisteluasiakirjan (SEC (2005) 957, 8.7.2005) pohjalta laajan konsultaation, joka päättyi joulukuussa 2005. Komissio on lisäksi käyttänyt asiantuntijoita sekä ensimmäisen valmisteluasiakirjan että lopullisen ehdotuksen laatimisessa. Suomi on ollut edustettuna molemmissa vaiheissa.

Komission ehdotus suositukseksi Eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä toteuttaa yhteisön Lissabon-ohjelmaa. Ehdotus on osa Koulutus 2010 -työohjelmaa ja niitä komission toimia, joilla tuetaan jäsenvaltioiden pyrkimyksiä saavuttaa Lissabonissa maaliskuussa 2000 sovitut sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen tavoitteet.

Suosituksena tavoitteena on parantaa EU:n kansalaisten liikkuvuutta ja edistää elinikäistä oppimista helpottamalla mm. tutkintojen vastaavuuksien määrittelyä ja vertailua. Ehdotus tarjoaa yhteisen viitekohdan ja viitekehysten jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle. EQF:n on tarkoitus toimia välineenä, joka auttaa selkeyttämään tutkintojen ja eri järjestelmien vastaavuuksia. Suositusluonnoksen mukaan jäsenvaltioiden olisi vahvistettava yhteydet oman tutkintojärjestelmänsä ja EQF-kehysten välillä vuoteen 2009 mennessä.

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten EQF:n perusta muodostuu kahdeksasta viitetasosta, jotka kuvaavat henkilön tietoja, taitoja ja osaamista oppimistulosten näkökulmasta. EQF on rakennettu elinikäisen oppimisen näkökulmasta ja se kattaa yleissivistävän koulutuksen, ammatillisen koulutuksen, korkea-asteen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen.

Ehdotuksessa kuvataan myös vapaaehtoisen yhteistyön periaatteita ja toimeenpanoa kansallisella tasolla (kansalliset keskuskeskukset) ja yhteisön tasolla (neuvoa-antava ryhmä).

Kansallinen käsittely:

Opetusministeriö tiedotti Euroopan laajuudesta, valmisteluasiakirjaan (SEC (2005) 957, 8.7.2005) pohjautuvasta, EQF-konsultaatiosta eri tilaisuuksissa, opetusministeriön www-sivuilla ja opetusministeriön verkkolehdeissä. Opetusministeriö järjesti aiheesta keskustelutilaisuuden 19.10.2005. Komission ehdotusta käsiteltiin kolmikantaisessa

Kööpenhaminan prosessin ohjausryhmässä, jossa ovat mukana työmarkkinaosapuolet, opettaja- ja opiskelijajärjestöt, koulutuksen järjestäjät, rehtorit sekä opetushallinto. OPM lähetti vastauksen komission konsultaatioon joulukuussa 2006.

EU30 jaosto, kirjallinen menettely, määräaika 19.10.2006

(EU-ministerivaliokunta 10.11.2006)

Eduskuntakäsittely:

(Suuri valiokunta 10.11.2006)

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Käsittely Euroopan parlamentissa alkanee joulukuussa 2006.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

-

Taloudelliset vaikutukset:

-

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Neuvosto on sitoutunut tekemään vaikutusarvioinnin ennen merkittävien muutosten hyväksymistä pitäessään sitä aiheellisena ja tarpeellisena lainsäädäntömenettelyssä. Vaikutusarvioinneilla tuotetaan analysoitua tietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi. Niiden tavoitteena on tuoda esiin ehdotuksen vaikutukset ja tarvittaessa tunnistaa kompromisseja vaativat kysymykset. Lisäksi niillä varmistetaan, että ehdotukset eivät aiheuta tarpeettomia rasituksia sidosryhmille. Vaikutusarvioinnit eivät korvaa poliittista käsittelyä.

Komissio laatii vaikutusarvioinnit lainsäädäntö- ja työohjelmaan sisältyvistä ehdotuksistaan. Vaikutusarvioinnissaan komissio oli käynyt läpi erilaisia vaihtoehtoja viitekehysten toteuttamiselle ja päätyneet valitsemaan toteuttamismekanismin suosituksen.

Asiasanat	tutkinnot, koulut, koulutus, koulutus- nuoriso- ja kulttuurineuvosto, koulutusohjelmat
Hoitaa	OPM
Tiedoksi	ALR, EUE, KTM, MMM, STM, TH, TM, UM, VM, VNEUS

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.9.2006
KOM(2006) 479 lopullinen

2006/0163 (COD)

Yhteisön Lissabon-ohjelman toteuttaminen

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi

(komission esittämä)

{SEK(2006) 1093}

{SEK(2006) 1094}

PERUSTELUT

1) EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Nopeat tekniset ja taloudelliset muutokset sekä väestön ikääntyminen ovat Euroopalle tyypillisiä ilmiöitä, joiden vuoksi elinikäinen oppiminen on muuttunut välttämättömäksi. Kansalaisten tietojen, taitojen ja pätevyyksien jatkuva päivitys on ehdottoman tärkeää EU:n kilpailukyvyyn ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta. Elinikäistä oppimista hankaloittaa kuitenkin viestinnän ja yhteistyön puuttuminen eri tasoilla ja eri maissa toimivien koulutuksen tarjoajien ja koulutusviranomaisten välillä. Tästä aiheutuvat esteet haittaavat yksittäisten kansalaisten koulutukseen pääsyä ja eri laitosten myöntämien tutkintojen yhdistämistä. Ne vaikeuttavat kansalaisten liikkumista Euroopan työmarkkinoilla ja vähentävät mahdollisuuksia todelliseen elinikäiseen oppimiseen ja elämänlaajuiseen oppimiseen (kaikilla koulutustasoilla ja virallista, epävirallista ja arkioppimista hyödyntäen).

Sen vuoksi Lissabonissa vuonna 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi päätelmissään, että tutkintojen selkeyttäminen ja elinikäinen oppiminen on nostettava etusijalle pyrittäessä mukauttamaan Euroopan koulutusjärjestelmiä osaamisyhteiskunnan tarpeisiin sekä korkeamman työllisyystason ja laadukkaamman työn tarjoamiseksi. Barcelonassa vuonna 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti tätä tavoitetta edelleen ja kehotti osana strategiaa, jolla koulutuksesta Euroopassa tehdään vuoteen 2010 mennessä laatunsa osalta maailmanlaajuinen esikuva, ottamaan käyttöön menettelyjä tutkintojen avoimuuden varmistamiseksi. Elinikäisestä oppimisesta vuonna 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa jäsenvaltioita kehoitettiin edistämään yhteistyötä ja rakentamaan yhteyksiä virallisen, epävirallisen ja arkioppimisen välille. Tätä pidettiin välttämättömänä edellytyksenä eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen luomiselle korkea-asteen koulutuksen alalla Bolognan prosessissa saavutettujen tulosten pohjalta sekä vastaavien toimien edistämiseksi ammatillisen koulutuksen alalla.

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (*European Qualifications Framework*, EQF) luomista pyydettiin myös vuonna 2004 Koulutus 2010 -työohjelman täytäntöönpanon edistymistä koskevassa neuvoston ja komission yhteisessä väliraportissa ja osana Kööpenhaminan prosessia 15. marraskuuta 2004 annetuissa neuvoston päätelmissä, joiden aiheena olivat ammatillisen koulutuksen tehostetun yhteistyön edistämistä Euroopassa koskevat tulevat painopisteet. Bolognan prosessin yhteydessä Bergenissä toukokuussa 2005 järjestetyssä konferenssissa korkea-asteen koulutuksesta vastaavat ministerit korostivat, että on tarpeen varmistaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja ehdotetun EQF:n keskinäinen täydentävyys. Myös tarkistettuun Lissabonin strategiaan liittyvissä työllisyyden suuntaviivoissa 2005–2008 korostetaan tarvetta joustavien oppimisväylien varmistamiseen ja opiskelijoiden ja harjoittelijoiden liikkumismahdollisuuksien lisäämiseen parantamalla tutkintojen määritelmää ja avoimuutta, niiden tosiasiallista tunnustamista sekä epävirallisen ja arkioppimisen validointia. EQF on keskeisessä asemassa pyrittäessä saavuttamaan EU:n tavoitteet osana kasvua ja työllisyyttä edistävää Lissabonin kumppanuutta.

Tällä ehdotuksella vastataan edellä kuvattuun poliittiseen toimeksiantoon ja sen

elinikäisen oppimisen painotuksiin. EQF:n pääasiallisena tarkoituksena on toimia välineenä tutkintojen vastaavuuksien määrittämisessä ja erilaisten koulutusjärjestelmien neutraalina vertailukohtana sekä lujittaa yhteistyötä ja keskinäistä luottamusta asiaankuuluvien sidosryhmien välillä. Tällä tavoin lisätään avoimuutta sekä helpotetaan tutkintojen siirtoa ja käyttöä eri koulutusjärjestelmissä ja koulutustasoilla.

Yleinen tausta

Euroopalle on tyypillistä erilaisten koulutuslaitosten ja -järjestelmien hyvin laaja kirjo. Sen taustalla on laajalle levinnyt ja vahva yksimielisyys siitä, että koulutuksen on ilmennettävä koulutustarpeita ja vastattava niihin paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Eurooppalaisen koulutuksen rikkaus ja monimuotoisuus voidaan nähdä tärkeinä vahvuuksina ja tekijöinä, joiden ansiosta on mahdollista reagoida nopeasti ja tehokkaasti teknisiin ja taloudellisiin muutoksiin.

Lissabonissa ja Barcelonassa kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että kyseisen monimuotoisuuden kääntäminen vahvuudeksi edellyttää tutkintojen avoimuuden lisäämistä. Tilanne, jossa koulutusjärjestelmät ja -laitokset toimivat toisistaan erillään, voi lisätä hajanaisuutta ja pikemminkin haitata kuin edistää kansalaisten mahdollisuuksia kartuttaa tietojaan, taitojaan ja pätevyksiään.

Tutkintojen avoimuudella tarkoitetaan sitä, missä määrin tutkintojen arvo voidaan määrittää ja sitä voidaan vertailla työmarkkinoilla, koulutuksessa ja laajemmalti yhteiskunnassa. Avoimuutta voidaan siksi pitää välttämättömänä edellytyksenä tutkintoihin johtavien oppimistulosten tunnustamiselle. Avoimuuden lisääminen on tärkeää seuraavista syistä:

- Sen ansiosta kansalaisille tarjoutuu mahdollisuus arvioida omien tutkintojensa suhteellista arvoa.
- Se on ennakoedellytys tutkintojen siirrolle ja kertymiselle. Elinikäinen ja elämänlaajuinen oppiminen edellyttää mahdollisuutta yhdistää ja täydentää eri rakenteissa, järjestelmissä ja maissa hankittuja tutkintoja. Avoimissa järjestelmissä on mahdollista arvioida, miten tutkintoja voidaan liittää ja/tai yhdistää toisiinsa.
- Sen avulla parannetaan työnantajien kykyä arvioida työmarkkinoilla tarjolla olevien tutkintojen rakennetta, sisältöä ja relevanssia.
- Se antaa koulutuksen tarjoajille mahdollisuuden verrata oman tarjontansa rakennetta ja sisältöä suhteessa muihin tarjoajiin, ja se muodostaa tällä tavoin tärkeän lähtökohdan koulutuksen laadunvarmistukselle.

Voimassa olevat aiemmat säännökset

EU:n tasolla on tehty useita aloitteita, joilla pyritään lisäämään avoimuutta, tukemaan siirtoja ja helpottamaan oppimistulosten arvottamista.

Heinäkuun 16. päivänä 1985 tehdyllä neuvoston päätöksellä 85/368/ETY otettiin käyttöön järjestelmä ammatillisen koulutuksen tutkintojen vertailemiseksi. Päätöksen perusteella vertailtiin yhteensä 219:ää tutkintoa 19 toimialalta, ja tulokset julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Vertailuun tarvittiin runsaasti resursseja, eikä

se ollut kestävä. Tämä johtui osittain siitä, että oli valittu keskitetty toimintatapa ja että tutkimukset muuttuvat jatkuvasti ja nopeasti. Euroopan tason toiminnalla oli siksi vain vähän vaikutusta kansallisiin ja eri toimialojen sidosryhmiin, ja päätöksen täytäntöönpanosta luovuttiin. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä otetaan kuitenkin huomioon vuoden 1985 päätöksen rajoitukset. Viitekehyksessä keskitytään tutkintojen avoimuuteen, ja yhteistyö perustuu hajautettuun toimintatapaan, koska eurooppalaiset tutkimukset muuttuvat yhä monimuotoisemmiksi.

Korkea-asteen koulutuksen alalla on edistytty merkittävästi tutkintojen yleisen viitekehyksen vahvistamisessa. Korkea-asteen koulutuksesta vastaavat ministerit 45:stä Euroopan maasta sopivat Bergenissä toukokuussa 2005 tutkintojen yleisen viitekehyksen hyväksymisestä käyttäen perustana Bolognassa (1999) ja Berliinissä (2003) tehtyjä sopimuksia. Viitekehykseen sisältyvät oppimistuloksiin perustuvat korkea-asteen koulutuksen kolmen syklin kuvaukset ja siinä otetaan käyttöön ensimmäisen ja toisen syklin opintopisteiden määrälliset rajat. Lisäksi ministerit sitoutuivat laatimaan vuoteen 2010 mennessä korkea-asteen koulutuksen tutkintojen kansallisia viitekehyksiä ja korostivat, että on tärkeää varmistaa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ja EQF:n keskinäinen täydentävyys.

Yhteisön yhteisistä puitteista tutkintojen ja pätevyysien selkeyttämiseksi (Europass) 15. joulukuuta 2004 tehdyllä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 2241/2004/EY otettiin käyttöön tietyt Euroopan laajuiset menettelyt, joita yksittäiset henkilöt voivat noudattaa tutkintojensa ja pätevyksiensä kuvaamisessa. Europass-järjestelmän tulevassa kehittämisessä on otettava huomioon EQF. Kaikissa asiaankuuluvissa Europass-asiakirjoissa ja etenkin korkeakoulututkintotodistuksen Europass-liitteessä ja ammattitutkintotodistuksen Europass-liitteessä olisi oltava selkeä viittaus soveltuvaan EQF-tasoon.

Nykyisen korkea-asteen koulutuksen eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) ja kehitteillä olevan ammatillisen koulutuksen eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECVET) ansiosta yksittäisten henkilöiden on helpompi yhdistää eri maissa hankittua koulutusta. ECTS on yli kymmenen vuoden kehitystyön tulosta ja jo laajalti käytössä korkea-asteen koulutuksen alalla, kun taas ECVET on parhaillaan testattavana, ja sitä koskeva julkinen kuulemismenettely käynnistetään piakkoin. Molemmat järjestelmät ovat tärkeitä aloitteita tukea suoraan yksittäisiä kansalaisia, jotka haluavat siirtää tutkintoja tai niihin kuuluvia opintosuorituksia laitoksesta ja maasta toiseen. EQF:ssä määritetään yhteiset viitetasot ja sillä edistetään keskinäistä luottamusta, joten se tarjoaa perustan näiden järjestelmien lujittamiselle ja kehittämiselle.

Epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin alalla neuvostossa sovittiin vuonna 2004 tietyistä epävirallisen ja arkioppimisen määrittämisestä ja validointia koskevista Euroopan laajuisista periaatteista. Nämä periaatteet muodostavat perustan yhteistyön lujittamiselle validoinnin alalla ja niiden avulla kannustetaan komissiota, jäsenvaltioita ja työmarkkinaosapuolia ottamaan järjestelmällisemmin käyttöön validointimenetelmiä ja -järjestelmiä. Periaatteet on otettava huomioon EQF:n toteutuksessa, koska EQF:n oppimistuloksiin perustuvalla toimintatavalla helpotetaan epävirallisen ja arkioppimisen validointia.

Oppimismahdollisuuksia käsittelevä Ploteus-portaali (<http://ec.europa.eu/ploteus>)

osaltaan parantaa tutkintojen avoimuutta tarjoamalla tietoa koulutuksesta ja koulutusmahdollisuuksista Euroopan maissa. Ploteus-portaalin tulevassa kehittämisessä otetaan huomioon EQF:n viitetasot.

Johdonmukaisuus suhteessa unionin muuhun politiikkaan ja muihin tavoitteisiin

Säänneltyjen ammattien alalla ammattipätevyden vastavuoroinen tunnustaminen varmistetaan 7. syyskuuta 2005 annetulla direktiivillä 2005/36/EY. Siinä kootaan yhteen, ajantasaistetaan ja yksinkertaistetaan 15 vuosien 1975 ja 1999 välillä annettua direktiiviä, säädetään automaattisesta tutkintojen tunnustamisesta, kun on kyse ammateista, joita koskevat yhdenmukaistetut koulutusvaatimukset (lääkärit, sairaanhoitajat, kättilöt, hammaslääkärit, eläinlääkärit ja proviisorit), sekä arkkitehdin ammatista. Lisäksi yhdessä tai useammassa EU:n jäsenvaltiossa säännellään tätä nykyä yhteensä noin 800:aa ammattia, joihin sovellettava järjestelmä perustuu vastavuoroiseen tunnustamiseen, eli yhdessä jäsenvaltiossa ammatin harjoittamiseen päteville henkilölle olisi annettava lupa kyseisen ammatin harjoittamiseen myös toisessa jäsenvaltiossa.

Direktiivin 2005/36/EY ja EQF:n soveltamisalat eroavat toisistaan sikäli, että EQF:n nojalla muuttajalla ei ole oikeutta yhdessä jäsenvaltiossa hankitun tutkinnon tunnustamiseen säännellyn ammatin harjoittamiseksi toisessa jäsenvaltiossa. Tältä osin ainoastaan direktiivissä 2005/36/EY asetetaan oikeudellisia velvoitteita jäsenvaltioiden viranomaisille.

Vastavuoroiseen tunnustamiseen pyritään myös maanteiden tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä annetulla direktiivillä 1996/26/EY. Komissio aikoo tarkastella ehdotusta tämän direktiivin tarkistamiseksi vuonna 2007, ja EQF on tällöin tarpeen ottaa huomioon.

Lokakuun 15 ja 16 päivänä 1999 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että yhteisön ulkopuolisten maiden kansalaisille, joilla on pitkäaikainen oleskelulupa, olisi myönnettävä tietyt yhtenäiset oikeudet, jotka vastaavat mahdollisimman pitkälti EU-maiden kansalaisten oikeuksia. Neuvoston direktiivissä 2003/109/EY¹ säädetään sen vuoksi, että ”pitkään oleskellutta kolmannen maan kansalaista on kohdeltava tasavertaisesti jäsenvaltion omien kansalaisten kanssa seuraavilla aloilla: [...] c) ammatillisten tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen tunnustaminen asiaa koskevien kansallisten menettelyjen mukaisesti”, myös silloin, kun kyseinen henkilö käyttää tähän direktiiviin perustuvaa oikeuttaan liikkua EU:n sisällä. Eurooppalainen tutkintojen viitekehys siis osaltaan edistää tämän oikeuden tehokasta käyttöä tilanteissa, joihin ei sovelleta direktiiviä 2005/36/EY.

---

¹ EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44.

2) KUULEMISET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Intressitahojen kuuleminen

Kuulemismenettely, tärkeimmät kohderyhmät ja yleiskuvaus vastaajista

Euroopan komissio käynnisti vuoden 2005 heinäkuussa Euroopan laajuisen kuulemismenettelyn eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta komission yksiköiden valmisteluasiakirjan SEK(2005) 957 pohjalta. Viitekehysten luonnoksesta pyydettiin kommentteja Koulutus 2010 -työohjelmaan osallistuvilta 32 jäsenvaltioilta, eurooppalaisilta työmarkkinaosapuolilta, toimialajärjestöiltä, koulutuslaitoksilta ja -yhdistyksiltä sekä kansalaisjärjestöiltä. EQF:n luonnos esiteltiin kuulemismenettelyn yhteydessä, ja siitä keskusteltiin useissa kansallisten viranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja toimialajärjestöjen järjestämässä kokouksissa ja muissa yhteyksissä syksyn 2005 aikana. Kuulemismenettelyn tuloksista keskusteltiin Budapestissä helmikuussa 2006 järjestetyssä konferenssissa.

Tiivistelmä vastauksista ja siitä, miten ne on otettu huomioon

Kuulemismenettelyssä saatiin runsaasti palautetta hyvin monenlaisilta sidosryhmiltä 31:stä Euroopan maasta, myös ehdokasmaista, ja EQF:ää tuettiin laajalti. Suurin osa vastaajista oli yhtä mieltä siitä, että tarvitaan yhteinen eurooppalainen viitekehys. Aloitteen puoltamisen ehdoiksi asetettiin kuitenkin useita vaatimuksia ja suosituksia, jotka on otettu huomioon tässä ehdotuksessa. Erityisesti on painotettu viitetasojen kuvausten muotoilua ja yksinkertaistamista.

Avoin kuuleminen Internetissä järjestettiin 5. heinäkuuta 2005 ja 31. joulukuuta 2005 välisenä aikana. Komissio sai kansalliset kuulemiset mukaan luettuina yhteensä 125 vastausta. Tulokset ovat nähtävissä seuraavassa osoitteessa: http://ec.europa.eu/education/policies/educ/eqf/index_en.html.

Asiantuntijatiedon käyttö

Lähteenä olleet tieteenalat ja asiantuntemuksen alat

EQF:ää koskevan ehdotuksen laadintaan osallistui ratkaisevalla panoksella useita kansainvälisiä asiantuntijoita, joilla on kokemusta tutkintojen ja niiden viitekehysten alalta.

Käytetty menettely

Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus Cedefop ja Bolognan prosessin seurantaryhmä ovat osallistuneet suoraan EQF:ää koskevan ehdotuksen laadintaan. Euroopan laajuisia koulutuksen viitetasoja käsittelevä Cedefopin raportti vuodelta 2004 (*European reference levels for education and training*) perustuu pitkälti alan relevanttiin, kansainväliseen tutkimukseen, ja siinä esitetään alustava viitekehys, joka kattaa kaikki asiaankuuluvat tutkinnot. Tutkintojen viitekehystä eurooppalaisella korkeakoulutusalueella käsittelevä Bolognan prosessin seurantaryhmän raportti (*a Framework for qualifications in the European Higher Education Area*) oli apuna EQF:n tehtävien määrittämisessä ja selventämisessä etenkin kansallisen ja Euroopan

tason välillä.

Vuoden 2005 heinäkuussa esitellyn EQF:n luonnoksen perustana olivat syksyn 2004 ja kevään 2005 välisenä aikana seitsemän kertaa kokoontuneen asiantuntijaryhmän työn tulokset. Asiantuntijaryhmässä keskityttiin EQF:n yleisiin tavoitteisiin ja tehtäviin kiinnittäen kuitenkin erityistä huomiota oppimistuloksiin perustuvien viitetasojen kehittämiseen. Ryhmässä oli mukana edustajia kaikilta koulutuksen pääaloilta (yleissivistävä, aikuis-, ammatillinen ja korkea-asteen koulutus) sekä toimiala- ja työmarkkinajärjestöjen edustajia. Näin ollen tarjoutui sopiva tilaisuus tarttua haasteeseen kehittää viitekehys, joka kattaa koko tutkintojen kirjon oppivelvollisuuskoulutuksen päättymisestä korkeimpaan akateemiseen ja ammatillisen koulutuksen tasoon.

Kuulemismenettelyn jälkeen perustettiin erillinen asiantuntijaryhmä laatimaan yksinkertaistetut ja tarkistettut viitetasojen kuvaukset. Ryhmässä sovittiin uusista viitetasojen kuvauksista, jotka ovat tämän ehdotuksen liitteessä I, sekä tämän suosituksen taustalla olevista keskeisistä määritelmistä.

Tärkeimmät organisaatiot ja asiantuntijat, joita on kuultu

Eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevän asiantuntijaryhmän jäsenyys on aiheena komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa SEK(2005) 957. Jäsenvaltioita, ehdokasmaita ja ETA-maita sekä eurooppalaisia työmarkkinaosapuolia pyydettiin nimeämään päteviä asiantuntijoita tarkistettuja viitetasojen kuvauksia käsitelleen ryhmän jäseniksi.

EQF:ää koskevan ehdotuksen valmistelua varten ja komission tueksi kuulemismenettelyn vastausten analysointia varten tehtiin kaksi sopimusta ulkopuolisten tahojen kanssa.

Cedefop ja Euroopan koulutussäätiö osallistuivat aktiivisesti asian valmisteluun tiiviissä yhteistyössä komission, ulkopuolisten asiantuntijoiden ja asiantuntijaryhmien kanssa.

Tiivistelmä saaduista ja huomioon otetuista asiantuntijalausunnoista

Esille ei tullut sellaisten mahdollisesti vakavien riskien mahdollisuutta, joilla olisi peruuttamattomia seurauksia.

Asiantuntijalausuntoja käytettiin etenkin tämän ehdotuksen liitteessä I olevien viitetasojen kuvausten valmistelussa.

Asiantuntijalausuntojen julkistaminen

Asiantuntijaryhmässä sovitut viitetasojen kuvaukset sisältyivät ammatillisen koulutuksen neuvoo-antavan komitean käsiteltäväksi annettuun asiakirjaan, ja neuvoo-antava komitea antoi ehdotuksen pääkohtia puoltavan lausuntonsa 21. kesäkuuta 2006 pidetyssä kokouksessa.

Vaikutusten arviointi

Ensimmäinen mahdollinen vaihtoehto on olla toteuttamatta mitään toimia (Euroopan

unionin tasolla), mikä tarkoittaisi tutkintojen vertailukelpoisuutta, avoimuutta ja siirtoa koskevien nykyisten järjestelyjen jatkumista. Tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY ansiosta tiettyjen säänneltyjen ammattien harjoittajien liikkuvuutta helpotettaisiin edelleen, mutta direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävien ammattien osalta ei toteutettaisi muita toimia. Jäsenvaltiot jatkaisivat yhteistyötä rajoitetusti ja edullisissa tilanteissa kahdenvälisen sopimusten kautta, mutta toiminta olisi monimutkaista ja koordinoimatonta. Sidosryhmät voisivat jatkaa avoimuutta ja liikkuvuutta edistävien järjestelyjen, kuten Europass-järjestelmän ja korkea-asteen koulutuksen eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirtojärjestelmän (ECTS) käyttöä, mutta mikään näistä järjestelmistä ei tarjoa kattavia yhteisiä puitteita yhteistyölle. Siksi tällä vaihtoehdolla ei vastattaisi jäsenvaltioiden pyyntöihin luoda yhteinen eurooppalainen viitekohta tai toimenpide.

Toisena vaihtoehtona on komission tiedonanto. Se ei kuitenkaan ole oikeudellisesti sitova, eikä sen hyväksymisessä olisi mukana jäsenvaltioita tai Euroopan parlamenttia. Kyseinen vaihtoehto ei siksi johtaisi tarvittavaan poliittiseen sitoutumiseen jäsenvaltioissa, jotka ovat osallistuneet tiiviisti EQF:n valmisteluun. Sillä ei olisi todellisia vaikutuksia eikä sen avulla saataisi kansallisen tason täytäntöönpanoon liittyvää lisäarvoa.

Kolmas vaihtoehto on perustamissopimuksen 150 artiklan (amatillinen koulutus) nojalla annettava komission suositus. Se ei kuitenkaan perustuisi perustamissopimuksen 149 artiklaan (koulutus), joten siinä ei otettaisi huomioon EQF:n kattamaa kahdentyyppistä koulutusta ja kaksijakoista tavoitetta elinikäisen oppimisen näkökulmasta. Se tarkoittaisi säädöksen antamista, mutta samoin kuin edellä esitetyn toisen vaihtoehdon tapauksessa ehdotuksen virallisessa hyväksymisessä ei olisi mukana jäsenvaltioita eikä Euroopan parlamenttia. Tällöin jäisi toteutumatta EQF:n onnistumisen ja myönteisen kehityksen kannalta olennaisen tärkeä sitoutuminen kansallisen tason täytäntöönpanoon.

Neljäntenä käsiteltävänä vaihtoehtona on EQF:n täytäntöönpano perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan perustuvalla Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksella, jonka mukaan jäsenvaltiot käyttävät EQF:ää vapaaehtois pohjalta apuna tutkintojen vertailussa sekä tutkintojen avoimuuden lisäämisessä ja siirrossa kaikkialla Euroopassa.

Viides vaihtoehto on panna EQF täytäntöön perustamissopimuksen 150 artiklaan perustuvalla Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä. Koska päätöksestä puuttuisi viittaus 149 artiklaan, siihen liittyisi samoja epäkohtia kuin edellä esitettyyn kolmanteen vaihtoehtoon (eli se koskisi vain amatillista koulutusta), ja siinä säädettäisiin periaatteista ja velvoitteista niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka vahvistavat yhteydet kansallisen tutkintojärjestelmän ja EQF:n välillä. Valtaosa sidosryhmistä (jäsenvaltiot, työmarkkinaosapuolet, toimialajärjestöt ja muut tahot) kuitenkin puoltaa EQF:n täysimääräistä vapaaehtoisuutta.

Komissio on suorittanut vaikutusten arvioinnin, jota koskeva raportti on nähtävissä komission verkkosivustolla.

3) EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Ehdotetun suosituksen mukaan EQF:ää käytetään kansallisiin tutkintojärjestelmiin sisältyvien tutkintotasojen ja kansainvälisten toimialajärjestöjen kehittämien tutkintojärjestelmien vertailuvälineenä. EQF:n keskeisen osan muodostavat määrätyt oppimistuloksina kuvatut Euroopan laajuiset viitetasot sekä vapaaehtoisen yhteistyön käytännöt ja periaatteet.

Jäsenvaltioille suositetaan EQF:n käyttöä välineenä erilaisten tutkintojärjestelmien tutkintotasojen vertailussa, omien tutkintojärjestelmiensä ja EQF:n välisten yhteyksien vahvistamisessa viittaamalla oman järjestelmän tutkintotasojen ja EQF-tasojen vastaavuuteen, sekä soveltuvissa tapauksissa kansallisen tutkintojen viitekehityksen kehittämisessä. Lisäksi uusissa tutkinnoissa ja Europass-asiakirjoissa olisi selkeästi viitattava niitä vastaavaan EQF-tasoon. Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin 2005/36/EY kattamissa tapauksissa kyseiset viittaukset eivät saisi kuitenkaan vaikuttaa muuttajan oikeuksiin. Lisäksi jäsenvaltioille suositetaan oppimistuloksiin perustuvan lähestymistavan noudattamista tutkintojen määrittelyssä ja kehittämisessä, epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin edistämistä ja kansallisen EQF-keskuksen nimeämistä kansallisten tutkintojärjestelmien ja EQF:n välisten suhteiden tukemiseksi ja koordinoimiseksi etenkin sen varmistamiseksi, että käytetään laadunvarmistusmenetelmiä ja avoimia menettelyjä.

Ehdotuksessa komissiota kehoitetaan tukemaan jäsenvaltioita ja kansainvälisiä toimialajärjestöjä EQF:n käytössä, perustamaan eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä, jonka tehtävänä on varmistaa yhteistyömenettelyn johdonmukaisuus, sekä seuraamaan EQF:n täytäntöönpanoa, jotta suositusta voidaan mahdollisesti tarkistaa viiden vuoden kuluttua sen antamisesta. Ryhmä koostuu kansallisten EQF-keskusten, eurooppalaisten työmarkkinaosapuolten ja muiden soveltuvien sidosryhmien edustajista.

Oikeusperusta

EQF:ää koskeva ehdotus perustuu perustamissopimuksen 149 ja 150 artiklaan, koska EQF kattaa sekä yleissivistävää että ammatillista koulutusta koskevia tekijöitä ja tavoitteita. Molemmilla koulutusmuodoilla on yhtä suuri painoarvo EQF:n elinikäisen oppimisen näkökulmasta. EQF:n avulla tuetaan yleissivistävää ja ammatillista koulutusta edistämällä liikkuvuutta siten, että kansalaiset voivat siirtää tutkintojaan kansallisten järjestelmien välillä sekä yleissivistävän, korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen välillä. Sillä kannustetaan jäsenvaltioiden yhteistyötä ja tuetaan ja täydennetään niiden toimia.

Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta sovelletaan, koska ehdotus ei kuulu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan.

Ehdotuksen tavoitteita ei voida saavuttaa riittäväällä tavalla pelkästään jäsenvaltioiden toimin seuraavista syistä:

EQF:n pääasiallisena tehtävänä on helpottaa kansallisten viranomaisten myöntämien tutkintojen vastaavuuksien määrittämistä ja vertailua. Monikansallisen luonteensa vuoksi ongelmaa ei voida ratkaista jäsenvaltioiden tasolla varsinkin kun kansallisten ja eri toimialojen sidosryhmien keskinäisen luottamuksen puute on määritelty yhdeksi suurimmista ongelmista, joka haittaa avoimuuden toteutumista ja tutkintojen siirtoa.

Ehdotuksen tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin yhteisön toimilla seuraavista syistä:

- Tutkintojen avoimuuteen ja siirtoon liittyvät haasteet ovat samat kaikissa jäsenvaltioissa, eikä niihin pystytä vastaamaan yksinomaan kansallisella tai toimialojen tasolla.
- Jos kaikki 25 jäsenvaltiota neuvottelisivat kahdenvälisistä sopimuksista tämän suosituksen kattamalla alalla kaikkien muiden jäsenvaltioiden kanssa erikseen ja ilman koordinoitua tuloksena olisi äärimmäisen monimutkainen ja vaikeaselkoinen kokonaistilanne Euroopan tasolla.
- Ehdotus tarjoaa yhteisen viitekohdan ja viitekehyksen jäsenvaltioiden väliselle yhteistyölle. Näitä tehtäviä ei voida täyttää kansallisen tason toimilla.

Näin ollen ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Suhteellisuusperiaate

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen seuraavista syistä:

Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska sillä ei korvata eikä siinä määritellä kansallisia tutkintojärjestelmiä ja/tai tutkintoja ja siinä suosituksen täytäntöönpano jätetään jäsenvaltioiden tehtäväksi.

Jatkossakin noudatetaan nykyisiä raportointimenettelyjä, joten hallinnollinen taakka on mahdollisimman vähäinen.

Sääntelytavan valinta

Ehdotettu sääntelytapa: Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus.

Muut sääntelytavat eivät olisi yhtä tehokkaita. Suosituksen lisäksi komissio on harkinnut etenkin komission tiedonantoa ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöstä. Aihetta käsitellään tarkemmin edellä olevassa vaikutusten arviointia koskevassa kohdassa.

4) TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia yhteisön talousarvioon.

5) LISÄTIEDOT

Simulaatio, kokeiluvaihe ja siirtymäaika

Ehdotus sisältää tarkastelulausekkeen.

Euroopan talousalue

Ehdotettu toimenpide koskee ETA-sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa alaa, minkä vuoksi se on ulotettava koskemaan Euroopan talousaluetta.

Ehdotuksen yksityiskohtainen kuvaus

EQF:n keskeisen osan muodostavat kahdeksan viitetasoa, jotka tarjoavat yhteisen ja neutraalin viitekohdan kansallisille ja eri toimialojen koulutuksesta vastaaville viranomaisille. Kyseiset kahdeksan tasoa kattavat koko tutkintojen kirjon oppivelvollisuuskoulutuksen päättymisestä korkeimpaan akateemisen ja ammatillisen koulutuksen tasoon. Elinikäisen oppimisen edistäjänä EQF sisältää yleissivistävän ja aikuiskoulutuksen sekä ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen. Tasoilla 5–8 viitataan selkeästi Bolognan prosessiin liittyvän eurooppalaisen korkeakoulutusalueen puitteissa määriteltyihin tasoihin.

Kahdeksan EQF-viitetason kuvaukset perustuvat oppimistuloksiin. Niillä tarkoitetaan EQF:n yhteydessä asioita, joita oppijan todetaan tietävän ja ymmärtävän ja pystyvän tekemään oppimisprosessin päätteeksi. Samalla tapa, jolla koulutusta ja oppimista käsitteellistetään ja kuvaillaan, muuttuu merkittävästi. Siirryttäessä kuvaamaan oppimistuloksia saadaan käyttöön yhteinen kieli, jonka ansiosta on mahdollista vertailla tutkintoja niiden sisällön ja rakenteen, ei opetusmenetelmien tai -prosessien perusteella. EQF:ssä oppimistulokset määritellään tietojen, taitojen ja pätevyyksien yhdistelmänä. Näiden tekijöiden välinen tasapaino voi vaihdella eri tutkinnoissa, koska EQF kattaa kaikki tutkinnot kaikilla tasoilla sekä akateemiset ja ammatilliset tutkinnot. Oppimistulosten käyttö tutkintotasojen kuvaamisessa helpottaa virallisten koulutuslaitosten ulkopuolella tapahtuvan oppimisen validointia. Tällaista oppimista pidetään yleisesti keskeisenä elinikäisen oppimisen osana.

EQF toimii lisäksi yhteistyön viitekehyksenä ja koulutusalan kansallisten sidosryhmien ja kansainvälisten toimialajärjestöjen keskinäisen luottamuksen lujittajana. EQF:n onnistunut toteutus edellyttää kuitenkin kansallisilta koulutusviranomaisilta ja toimialajärjestöiltä vapaaehtoista sitoutumista siihen.

EQF:n ensisijaisia käyttäjiä ovat kansallisista ja/tai toimialojen tutkintojärjestelmistä ja viitekehysistä vastaavat elimet. EQF on hyödyllinen kansalaisille, työnantajille ja koulutuksen tarjoajille vasta sitten, kun yhteyksien vahvistaminen kansallisella ja/tai toimialojen tasolla on saatu päätökseen.

Toimialojen näkökulmasta EQF tarjoaa kansainvälisille toimialajärjestöille mahdollisuuden määrittää vastaavuuksia omien tutkintojärjestelmiensä ja EQF:n välillä. Pää tavoitteena on luoda tiiviimmät yhteydet kansallisten tutkintojärjestelmien ja kehitteillä olevien kansainvälisten toimialakohtaisten tutkintojen välille.

Keskinäistä luottamusta koulutusalan eri sidosryhmien välisessä yhteistyössä on

kehitettävä yhteisten menettelyjen ja kriteerien perusteella. Sen vuoksi kansallisen tai toimialakohtaisen tutkinnon ja EQF:n välisten yhteyksien vahvistamista koskevat päätökset on julkistettava. Lisäksi yhteisiä toimintatapoja voidaan merkittävästi edistää perustamalla Euroopan laajuinen neuvoo-antava elin, joka koostuu kaikkien EQF:ää käyttävien maiden edustajista.

EQF:n käytöstä tehtävien kansallisten tai toimialakohtaisten päätösten perustana on oltava sitoutuminen laadunvarmistukseen. Laadunvarmistusjärjestelmien käyttöönotto kaikilla asiaankuuluvilla koulutustasoilla ja itse yhteistyömenettelyssä on ehdottoman tärkeää keskinäisen luottamuksen kehittymisen kannalta. Sen vuoksi EQF:n täytäntöönpanossa on otettava huomioon ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksesta 28. toukokuuta 2004 annetut neuvoston päätelmät ja eurooppalaisen korkeakoulutuksen laadunvarmistusyhteistyön jatkamisesta 15. helmikuuta 2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus 2006/143/EY.

EQF:n täytäntöönpano edellyttää kansallisen tason koordinoitua. EQF:n näkökulmasta kansallisten tutkintojen viitekehysten kehittäminen parantaisi hankkeen onnistumismahdollisuuksia.

Eriyistä huomiota on kiinnitettävä eri toimialoilla sekä kansallisella ja Euroopan tasolla käytettävän tuki- ja ohjemateriaalin kehittämiseen testien, kokeilujen ja suoran yhteistyön avulla, jolloin osaltaan lisätään täytäntöönpanon johdonmukaisuutta etenkin kun on kyse kansallisten ja toimialakohtaisten tutkintotasojen ja EQF-tasojen välisten yhteyksien vahvistamisesta. Ehdotuksessa suositetaan, että kansallisten tutkintojärjestelmien ja EQF:n väliset yhteydet vahvistetaan vuoteen 2009 mennessä ja että uusissa tutkinnoissa ja Europass-asiakirjoissa viitataan niitä vastaavaan EQF-tasoon vuoteen 2011 mennessä.

Lisäksi on seurattava tiiviisti EQF:n oppimistuloksiin perustuvan toimintatavan vaikutuksia tietojen, taitojen ja pätevyyksien luokitteluun. Tämä olisi otettava huomioon kehitettäessä nykyisiä tilastoluokituksia ja -nimikkeistöjä, joiden avulla voidaan mitata koulutustavoitteiden toteutumista, kuten ISCED 97.

Komission tehtävänä on helpottaa ja edistää näitä prosesseja Euroopan tasolla, ja kyseisiä prosesseja tukevat myös muut virastot, kuten Cedefop ja Euroopan koulutussäätiö.

Ehdotus:

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON SUOSITUS

eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen perustamisesta elinikäisen oppimisen edistämiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 149 artiklan 4 kohdan ja 150 artiklan 4 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen²,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁴,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁵,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Kansalaisten tietojen, taitojen ja pätevyyksien kehittäminen on ehdottoman tärkeää Euroopan yhteisön kilpailukykyyn ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta. Sen vuoksi olisi edistettävä ja parannettava elinikäistä oppimista ja tutkintojen käyttöä kansallisella ja yhteisön tasolla.
- (2) Lissabonissa vuonna 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi päätelmissään tutkintojen selkeyttämisen yhdeksi päätekijöistä pyrittäessä mukauttamaan koulutusjärjestelmiä osaamisyhteiskunnan vaatimuksiin yhteisössä. Lisäksi Barcelonassa vuonna 2002 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti lisäämään yhteistyötä korkea-asteen koulutuksen alalla ja sekä parantamaan avoimuutta ja tunnustamismenetelmiä ammatillisen koulutuksen alalla.
- (3) Elinikäisestä oppimisesta 27 päivänä kesäkuuta 2002 annetussa neuvoston päätöslauselmassa⁶ komissiota kehoitettiin luomaan tiiviissä yhteistyössä neuvoston ja jäsenvaltioiden kanssa viitekehys tutkintojen tunnustamiselle koulutuksen alalla

---

² EUVL C , , s. .

³ EUVL C , , s. .

⁴ EUVL C , , s. .

⁵ EUVL C , , s. .

⁶ EYVL C 163, 9.7.2002, s. 1.

Bolognan prosessin tulosten perusteella ja edistämällä vastaavia toimia ammatillisen koulutuksen alalla.

- (4) Koulutus 2010 -työohjelman täytäntöönpanosta vuosina 2004 ja 2006 laadituissa neuvoston ja komission yhteisissä raporteissa korostettiin tarvetta kehittää eurooppalainen tutkintojen viitekehys.
- (5) Kööpenhaminan prosessin yhteydessä 15 päivänä marraskuuta 2004 neuvostossa kokoontuneiden neuvoston ja jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmissä ammatillisen koulutuksen tehostetun eurooppalaisen yhteistyön tulevista painotuksista korostettiin sellaisen joustavan ja avoimen eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten perustamista, joka perustuu avoimuuteen ja keskinäiseen luottamukseen ja muodostaa yhteisen viitekohdan koulutuksen alalla.
- (6) Brysselissä vuosien 2005 ja 2006 maaliskuussa kokoontunut Eurooppa-neuvosto piti tärkeänä eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten hyväksymistä.
- (7) Tässä suosituksessa otetaan huomioon yhteisön yhteisistä puitteista tutkintojen ja pätevyyksien selkeyttämiseksi (Europass) 15 päivänä joulukuuta 2004 tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös 2241/2004/EY⁷ sekä elinikäisen oppimisen avaintaidoista [...] annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus⁸.
- (8) Tämä suositus on yhdenmukainen eurooppalaisen korkeakoulutusalueen puitteiden ja Bergenissä toukokuussa 2005 korkea-asteen koulutuksesta vastaavien ministerien hyväksymien koulutussykliin kuvausten kanssa.
- (9) Tätä suositusta ei sovelleta tilanteisiin, jotka kuuluvat ammattipätevyyden tunnustamisesta 7 päivänä syyskuuta 2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY⁹ soveltamisalaan; kyseisessä direktiivissä vahvistetaan sekä asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten että muuttajien oikeudet ja velvollisuudet. Yhteyksien vahvistaminen eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tasoihin ei saisi vaikuttaa työmarkkinoille pääsyyn silloin kun ammattipätevyys on tunnustettu direktiivin 2005/36/EY mukaisesti.
- (10) Tämän suosituksen tavoitteena on luoda yhteinen viitekehys välineeksi yleissivistävän, korkea-asteen ja ammatillisen koulutuksen eri tutkintojärjestelmien ja niiden tasojen välisten vastaavuuksien määrittämiselle. Tällä tavoin parannetaan eri jäsenvaltioiden kansalaisten tutkintojen avoimuutta, vertailukelpoisuutta ja siirrettävyyttä. Lisäksi eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tavoitteena on tehdä toimialajärjestöille mahdolliseksi vahvistaa tutkintojärjestelmänsä ja yhteisen viitekehysten väliset yhteydet ja tällä tavoin helpottaa näiden tutkintojen sijoittamista kansallisiin tutkintojärjestelmiin. Näin ollen tällä suosituksella osaltaan edistetään laajempia elinikäisen oppimisen tavoitteita ja lisätään työntekijöiden ja oppijoiden liikkuvuutta.
- (11) Tämä suositus on perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetun toissijaisuusperiaatteen mukainen, koska sen tavoitteena on tukea ja täydentää jäsenvaltioiden toimia helpottamalla edelleen jäsenvaltioiden yhteistyötä avoimuuden

---

⁷ EUVL L 390, 31.12.2004, s. 6.

⁸ KOM(2005) 548.

⁹ EUVL L 255, 30.9.2005, s. 22.

lisäämiseksi sekä liikkuvuuden ja elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Tämä suositus on kyseisessä artiklassa tarkoitetun suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska sillä ei korvata eikä siinä määritellä kansallisia tutkintojärjestelmiä ja/tai tutkintoja. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyyksessä ei kuvata tiettyjä tutkintoja tai yksittäisen henkilön pätevyyksiä, ja tietty tutkinto olisi sijoitettava soveltuvalle eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tasolle asiaankuuluvan kansallisen tutkintojärjestelmän kautta,

SUOSITTAVAT, ETTÄ JÄSENVALTIOT

1. käyttävät eurooppalaista tutkintojen viitekehystä viitekohtana vertaileessaan eri tutkintojärjestelmien tutkintotasoa elinikäisen oppimisen näkökulmasta;
2. vahvistavat vuoteen 2009 mennessä yhteydet kansallisen tutkintojärjestelmänsä ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen välillä erityisesti liittämällä avoimesti tutkintotasonsa liitteessä I oleviin tasoihin sekä luomalla kansallisen tutkintojen viitekehyyksen soveltuvin osin kansallista lainsäädäntöä ja käytäntöä noudattaen;
3. varmistavat, että vuoteen 2011 mennessä kaikissa toimivaltaisten viranomaisten myöntämässä uusissa tutkinnoissa ja Europass-asiakirjoissa on selkeä viittaus asianmukaiseen eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tasoon;
4. noudattavat oppimistuloksiin perustuvaa lähestymistapaa tutkintojen määrittelyssä ja kuvauksessa sekä edistävät epävirallisen ja arkioppimisen validointia 28 päivänä toukokuuta 2004 annetuissa neuvoston päätelmissä sovittujen yhteisten Euroopan laajuisten periaatteiden mukaisesti;
5. nimeävät kansallisen keskuksen tukemaan ja koordinoimaan kansallisen tutkintojärjestelmän ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen välisiä suhteita.

Keskuksen tehtäviin kuuluu

- (a) kansallisen tutkintojärjestelmän tutkintotasojen yhdistäminen liitteessä I kuvattuihin eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tasoihin;
- (b) liitteessä II olevien koulutuksen laadunvarmistuksen periaatteiden edistäminen ja soveltaminen vahvistettaessa yhteydet kansallisten tutkintojärjestelmän ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen välillä;
- (c) sen varmistaminen, että menetelmät kansallisten tutkintotasojen yhdistämiseksi eurooppalaiseen tutkintojen viitekehyykseen ovat avoimia ja että yhdistämisen tuloksia koskevat päätökset julkistetaan;
- (d) sidosryhmille annettava neuvonta yhteyksistä, joita kansallisilla tutkinnoilla on eurooppalaisen tutkintojen viitekehyykseen kansallisten tutkintojärjestelmien kautta;
- (e) sen varmistaminen, että kaikki kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaiset asiaankuuluvat kansalliset sidosryhmät, myös korkea-asteen ja ammatilliset koulutuslaitokset, työmarkkinaosapuolet, toimialat ja asiantuntijat, osallistuvat tutkintojen vertailuun ja käyttöön Euroopan tasolla.

6. Tässä suosituksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- (a) 'tutkinnolla' tarkoitetaan arviointi- ja validointiprosessin virallista tulosta, jotka saadaan kun toimivaltainen viranomainen vahvistaa henkilön saavuttaneen tietyt vaatimukset täyttävät oppimistulokset;
- (b) 'kansallisella tutkintojärjestelmällä' tarkoitetaan jäsenvaltion sellaisen toiminnan kaikkia näkökohtia, joka liittyy koulutuksen työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan kytkevien oppimis- ja muiden mekanismien tunnustamiseen. Mukaan luetaan myös laadunvarmistusta, arviointia ja tutkintojen myöntämistä koskevien institutionaalisten järjestelyjen ja prosessien kehittäminen ja toteutus. Kansallinen tutkintojärjestelmä voi koostua useista alajärjestelmistä ja siihen voi sisältyä kansallinen tutkintojen viitekehys;
- (c) 'kansallisella tutkintojen viitekehyksellä' tarkoitetaan välinettä, jolla tutkinnot luokitellaan saavutettuja oppimistasoja vastaavien tiettyjen kriteerien perustella. Tavoitteena on liittää toisiinsa ja koordinoita kansallisia tutkintojen alajärjestelmiä ja parantaa tutkintojen avoimuutta, suorittamismahdollisuuksia, kehittämistä ja laatua suhteessa työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan;
- (d) 'toimialalla' tarkoitetaan pääasiallisen taloudellisen tehtävän, tuotteen, palvelun tai tekniikan perusteella muodostettua ammattitoimintojen ryhmittymää;
- (e) 'kansainvälisellä toimialajärjestöllä' tarkoitetaan kansallisten toimialojen intressejä edustavien kansallisten järjestöjen sekä esimerkiksi työnantajien ja ammatillisten järjestöjen yhteenliittymää;
- (f) 'oppimistuloksilla' tarkoitetaan asioita, joita oppijan todetaan tietävän ja ymmärtävän ja pystyvän tekemään oppimisprosessin päätteeksi ja jotka määritellään tietoina, taitoina ja pätevyyksinä;
- (g) 'tiedoilla' tarkoitetaan asioiden oppimalla omaksumisen tulosta. Tiedot muodostuvat opinto- tai työalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja;
- (h) 'taidoilla' tarkoitetaan kykyä soveltaa tietoja ja käyttää tietotaitoa tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä taidot voivat olla kognitiivisia (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) tai käytäntöön liittyviä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja -välineiden käyttö);
- (i) 'pätevyydellä' tarkoitetaan todistettua kykyä käyttää tietoja, taitoja sekä henkilökohtaisia, sosiaalisia ja/tai menetelmällisiä valmiuksia työ- tai opintotilanteissa ja ammatillisen ja/tai henkilökohtaisen kehityksen tarkoituksiin. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä pätevyyttä kuvataan vastuun ja itsenäisyyden perusteella.

KANNATTAVAT KOMISSION AIKOMUSTA

1. tukea jäsenvaltioita edellä esitettyjen toimien toteutuksessa ja kansainvälisiä toimialajärjestöjä tässä suosituksessa vahvistetun eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten viitetasojen ja periaatteiden käytössä erityisesti helpottamalla yhteistyötä ja testausta sekä kehittämällä tuki- ja ohjemateriaalia;
2. perustaa eurooppalaista tutkintojen viitekehystä käsittelevä neuvoa-antava ryhmä (jossa kansalliset keskuskeskukset, eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet ja muut sidosryhmät ovat tarvittaessa edustettuina) seuraamaan, koordinoimaan ja lujittamaan tutkintojärjestelmien ja eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten välisten yhteyksien vahvistamisprosessin laatua ja johdonmukaisuutta;
3. seurata tämän suosituksen johdosta toteutettuja toimia ja antaa viiden vuoden kuluttua sen hyväksymisestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus saaduista kokemuksista ja vaikutuksista tulevaisuuteen sekä tämän suosituksen mahdollisesta tarkistamisesta.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehiksen (European Qualifications Framework, EQF) tasojen kuvaukset

	Tiedot	Taidot	Pätevyys
Jokainen kahdeksasta tasosta määritellään käyttäen kuvauksia, joissa mainitaan kyseisen tason olennaiset oppimistulokset missä tahansa tutkintojärjestelmässä.			
Taso 1 Tason 1 olennaiset oppimistulokset ovat	<i>EQF:ssä tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja.</i>	<i>EQF:ssä taidot voivat olla kognitiivisia (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) ja käytäntöön liittyviä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien, työkalujen ja -välineiden käyttö).</i>	<i>EQF:ssä pätevyys kuvataan vastuun ja itsenäisyyden perusteella.</i>
Taso 2 Tason 2 olennaiset oppimistulokset ovat	yleiset perustiedot	yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi vaadittavat perustaidot	työskentely tai opiskelu selkeissä toimintaympäristöissä suoran valvonnan alaisena
Taso 3 Tason 3 olennaiset oppimistulokset ovat	työ- tai opintoalan perusfaktat	kognitiiviset ja käytännön perustaidot, joita vaaditaan asiaankuuluvan informaation hyödyntämiseen tehtävien suorittamiseksi ja rutiininomaisten ongelmien ratkaisemiseksi käyttäen yksinkertaisia sääntöjä ja työkaluja	jonkin verran itsenäisyyttä vaativa valvottu työskentely tai opiskelu
Taso 4 Tason 4 olennaiset oppimistulokset ovat	tiedot työ- tai opintoalan faktoista, periaatteista, prosesseista ja yleisistä käsitteistä	tietty kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen valitsemalla ja soveltamalla perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja -informaatiota	vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien tehtävien suorittamisesta oman toiminnan mukauttaminen olosuhteisiin ongelmien ratkaisemisessa

<p>Taso 4 Tason 4 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>työ- tai opintoalan fakta- ja teoritiedot laajoissa asiayhteyksissä</p>	<p>tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tuotettaessa ratkaisuja työ- tai opintoalan erityisongelmiin</p>	<p>itsenäinen työskentely noudattaen yleensä ennustettavien, mutta mahdollisesti muuttuvien työ- tai opintoympäristöjen suuntaviivoja</p> <p>muiden suorittamien rutiinitehtävien valvonta, osittaisen vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien toimien arvioinnista ja parantamisesta</p>
<p>Taso 5* Tason 5 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>työ- tai opintoalan laaja-alaiset, erikoistuneet fakta- ja teoritiedot sekä kyseisten tietojen rajojen ymmärtäminen</p>	<p>laaja-alaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tuotettaessa luovia ratkaisuja abstrakteihin ongelmiin</p>	<p>johtaminen ja valvonta työn tai opintojen toimintaympäristöissä, jotka muuttuvat ennakoimattomasti</p> <p>oman ja muiden suoritusten tarkastelu ja kehittäminen</p>
<p>Taso 6** Tason 6 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärrys</p>	<p>edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen</p>	<p>monimutkaisten teknisten tai ammatillisten toimien tai hankkeiden johtaminen ja vastuun ottaminen päätöksenteosta ennakoimattomissa työ- tai opintoympäristöissä</p> <p>vastuun ottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisen kehityksen hallinnasta</p>

<p>Taso 7*** Tason 7 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun perustana</p> <p>alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten ymmärtäminen</p>	<p>erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen</p>	<p>monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusien strategisia lähestymistapoja vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen</p> <p>vastuun ottaminen ammattialan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen toiminnan arvioinnista</p>
<p>Taso 8**** Tason 8 olennaiset oppimistulokset ovat</p>	<p>tiedot, jotka sijoittuvat työ- tai opintoalan kaikkein edistyneimmälle rintamalle ja alojen väliselle rajapinnalle</p>	<p>kaikkein edistyneimmät ja erikoistuneimmat taidot ja tekniikat, mukaan luettuna tiivistäminen ja arviointi, joita vaaditaan keskeisten ongelmien ratkaisemiseen tutkimus- ja/tai tai innovaatiotoiminnassa ja nykyisten tietojen tai ammattikäytäntöjen laajentamiseen ja uudelleenmäärittelyyn</p>	<p>näyttää huomattavasta auktoriteetista, innovaatiokyvystä, itsenäisyydestä, tieteellisestä ja ammatillisesta luotettavuudesta ja kestävästä sitoutumisesta uusien ideoiden tai prosessien kehittämiseen työ- tai opintoympäristöjen eturintamassa, tutkimustoiminta mukaan luettuna.</p>

Yhteensopivuus eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehysten kanssa

Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehys sisältää syklien kuvaukset. Jokaisen syklin kuvauksessa esitetään kyseisen syklin päättävään tutkintoon liitetyt yleiset tyypilliset saavutus- ja osaamisodotukset.

* Bolognan prosessiin liittyvässä yhteisessä laatualoitteessa kehitetty korkea-asteen koulutuksen (ensimmäiseen syklisiin sisältyvän tai liittyvän) lyhyen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 5 oppimistuloksia.

** Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehyksen ensimmäisen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 6 oppimistuloksia.

*** Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehyksen toisen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 7 oppimistuloksia.

**** Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen tutkintojen viitekehyksen kolmannen syklin kuvaus vastaa EQF-tason 8 oppimistuloksia.

LIITE II

Koulutuksen alalla noudatettavat laadunvarmistusperiaatteet

Koulutuksen luotettavuuden ja kehittämisen varmistamiseksi tarvitaan laadunvarmistusta, joka olisi suoritettava noudattaen seuraavia periaatteita:

- Laadunvarmistuksen toimintalinjojen ja menettelyjen on katettava koulutusjärjestelmien kaikki tasot.
- Laadunvarmistuksen on oltava erottamaton osa koulutuslaitosten sisäistä hallintoa.
- Laadunvarmistukseen on sisällyttävä ulkoisten valvontaelinten tai -virastojen säännöllisin väliajoin suorittama laitosten tai ohjelmien arviointi.
- Laadunvarmistusta suorittavien ulkoisten valvontaelinten tai -virastojen toimintaa on tarkasteltava säännöllisin väliajoin.
- Laadunvarmistuksen ulottuvuudet ovat toimintaympäristö, panos, prosessi ja tuotos, ja siinä painotetaan erityisesti tuotoksia ja oppimistuloksia.
- Laadunvarmistusjärjestelmiin on sisällyttävä seuraavat tekijät:
  - selkeät ja mitattavat tavoitteet ja normit
  - täytäntöönpanon suuntaviivat, joissa otetaan huomioon sidosryhmien osallistuminen
  - asianmukaiset resurssit
  - johdonmukaiset arviointimenetelmät, joissa yhdistyvät itsearviointi ja ulkoinen arviointi
  - menettelyt palautteen antamiseksi ja parannusten tekemiseksi
  - laajalti saatavilla olevat arvioinnin tulokset.
- Kansainvälisen, kansallisen ja alueellisen tason laadunvarmistusaloitteita on koordinoitava yleiskuvan, johdonmukaisuuden, synergian ja koko järjestelmän kattavan analyysin varmistamiseksi.
- Laadunvarmistuksen on oltava eri koulutustasojen ja -järjestelmien yhteistyöhön perustuva prosessi, jossa ovat mukana kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät jäsenvaltioiden ja yhteisön tasolla.
- Yhteisön laajuiset laadunvarmistuksen suuntaviivat voivat toimia arviointien ja vertaisoppimisen viitemateriaalina.

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 5.9.2006
KOM(2006) 479 slutlig

2006/0163 (COD)

Genomförande av EU:s Lissabonprogram

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

(framlagt av kommissionen)

{SEK(2006) 1093}
{SEK(2006) 1094}

MOTIVERING

1) BAKGRUND

Motiv och syfte

I ett Europa som kännetecknas av snabba tekniska och ekonomiska förändringar och en åldrande befolkning har livslångt lärande blivit en nödvändighet. Behovet att ständigt förnya medborgarnas kunskaper, färdigheter och förmåga är avgörande för EU:s konkurrenskraft och sociala sammanhållning. Livslångt lärande försvåras emellertid av bristen på kommunikation och på samarbete mellan tillhandahållare av utbildning och utbildningsmyndigheter på olika nivåer och i olika länder. Detta leder till att medborgarna inte får tillträde till utbildning och inte kan kombinera kvalifikationer från olika utbildningsanstalter. Det blir svårt för medborgarna att flytta inom den europeiska arbetsmarknaden och delta i verkligt livslångt och livsvitt lärande (dvs. på alla utbildningsnivåer och inom formellt, icke-formellt och informellt lärande).

Följaktligen fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon år 2000 att mer tydlighet inom kvalifikationer och livslångt lärande skulle vara två av de viktigaste inslagen i insatserna för att anpassa Europas utbildningssystem både till kunskapssamhällets krav och till behoven för bättre nivå och kvalitet på sysselsättning. Detta betonades ytterligare vid Europeiska rådets möte i Barcelona år 2002 där man som ett inslag i strategin för att göra den europeiska utbildningen till en kvalitetsreferens i världsklass senast år 2010 efterlyste instrument som säkerställer att kvalifikationerna är tydliga. I rådets resolution om livslångt lärande från år 2002 uppmanades medlemsstaterna att främja samarbete och bygga broar mellan formellt, icke-formellt och informellt lärande. Detta sågs som en förutsättning för inrättandet av ett europeiskt område för livslångt lärande, där man byggde vidare på resultaten av Bolognaprocessen inom högre utbildning, och för att främja liknande verksamhet inom yrkesutbildning.

Man har vidare uppmanat till utarbetandet av en europeisk referensram för kvalifikationer i rådets och kommissionens gemensamma lägesrapport från 2004 om genomförandet av arbetsprogrammet utbildning 2010 och i slutsatserna från Europeiska rådets möte den 15 november 2004 om de framtida prioriteringarna för ett förstärkt europeiskt samarbete inom yrkesutbildning. I samband med Bolognaprocessen betonades i maj 2005 under konferensen i Bergen för ministrar för högre utbildning vikten av att se till att ramen för det europeiska området för högre utbildning och den föreslagna europeiska referensramen för kvalifikationer (nedan även kallad den europeiska referensramen) kompletterar varandra. Slutligen betonas också inom ramen för den reviderade Lissabonstrategin även i sysselsättningsriktlinjerna för 2005-2008 att det är viktigt att se till att det finns flexibla utbildningsbanor, och att öka möjligheterna till rörlighet för studenter och praktikanter genom att förbättra definitionen och tydligheten av kvalifikationer, deras faktiska erkännande och valideringen av icke-formellt och informellt lärande. Den europeiska referensramen för kvalifikationer är avgörande för att EU:s mål i Lissabonpartnerskapet för tillväxt och sysselsättning uppnås.

Detta förslag är ett svar på det politiska uppdrag som beskrivs ovan och dess tonvikt på livslångt lärande. Huvudsyftet med den europeiska referensramen för kvalifikationer är

att den ska fungera som ett översättningsverktyg och en neutral referenspunkt för jämförelse av kvalifikationer från olika system av allmän och yrkesinriktad utbildning och att förstärka samarbetet och förtroendet mellan intressenterna. Detta kommer att göra kvalifikationerna tydligare samt underlätta deras överföring och användning i olika utbildningssystem och på olika nivåer.

Allmän bakgrund

Europa kännetecknas av en stor variation av utbildningsanstalter och utbildningssystem. Detta motsvarar ett utbrett och starkt samförstånd att allmän och yrkesinriktad utbildning bör återspegla och reagera på utbildningsbehoven på lokal, regional och nationell nivå. Denna rikedom och mångfald i den europeiska utbildningen kan ses som en betydande fördel och något som gör det möjligt att snabbt och effektivt reagera på tekniska och ekonomiska förändringar.

Vid Europeiska rådets möten i Lissabon och i Barcelona bekräftades att tydligare kvalifikationer är en nödvändig förutsättning för att denna mångfald ska bli till en fördel. En situation där utbildningssystem och läroanstalter är isolerade från varandra kan leda till splittring och hinder snarare än till att medborgarna får möjlighet att utveckla kunskaper, färdigheter och förmåga.

Tydlighet i kvalifikationer definieras som den grad till vilken kvalifikationernas värde kan fastställas och jämföras på arbetsmarknaden, inom allmän och yrkesinriktad utbildning och i samhället i stort. Tydlighet kan alltså ses som en nödvändig förutsättning för erkännande av resultat av lärande som leder till kvalifikationer. Ökad tydlighet är viktig av följande skäl:

- Medborgarna kan bedöma kvalifikationernas relativa värde.
- Tydlighet är en förutsättning och ett krav för överföring och ackumulering av kvalifikationer. Livslångt och livsvitt lärande förutsätter att individerna kan kombinera och bygga vidare på de kvalifikationer som de förvärvat i olika sammanhang, system och länder. Läsliga system gör det möjligt att bedöma hur man kan koppla samman kvalifikationer eller kombinera dem.
- Arbetstagarna kan bättre bedöma profilen, innehållet och relevansen i de kvalifikationer som erbjuds på arbetsmarknaden.
- Tillhandahållarna av utbildning kan jämföra profilen och innehållet i sitt eget utbud med andras och därför är tydlighet också en viktig förutsättning för kvalitetssäkring inom utbildning.

Gällande bestämmelser

Ett antal initiativ har tagits på EU-nivå för att öka tydligheten, stödja överföringen och underlätta bedömningen av resultat av lärande.

Genom rådets beslut 85/368/EEG av den 16 juli 1985 infördes ett system för jämförbarhet av kvalifikationer inom yrkesutbildning. Med ledning av detta beslut jämfördes 219 kvalifikationer inom yrkesutbildning i 19 branscher, och resultatet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*. Detta arbete visade sig vara resurskrävande och ohållbart, delvis på grund av det centraliserade tillvägagångssättet

och den ständiga och snabba utvecklingen av kvalifikationer. Därför hade arbetet som utfördes på europeisk nivå föga betydelse för lokala och nationella intressenter och man avstod från att genomföra beslutet. Nu tar man genom den europeiska referensramen för kvalifikationer itu med begränsningarna i 1985 års beslut genom att koncentrera sig på att förbättra kvalifikationernas tydlighet och införa ett decentraliserat tillvägagångssätt för samarbete som återspeglar de europeiska kvalifikationernas tilltagande komplexitet.

Inom högre utbildning har stora framsteg gjorts mot en övergripande referensram för kvalifikationer. Med utgångspunkt i tidigare överenskommelser i Bologna (1999) och Berlin (2003) enades ministarerna för högre utbildning från 45 länder i Bergen i maj 2005 om att anta en övergripande referensram för kvalifikationer. Ramen innehåller resultatbaserade beskrivningar för de tre nivåerna inom högre utbildning och meritpoängsskalor för de två första nivåerna. Dessutom förband ministrarna sig att fram till 2010 utarbeta nationella kvalifikationsramar för högre utbildning och betonade vikten av komplementaritet mellan ramen för Europeiska området för högre utbildning och den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 2241/2004/EG av den 15 december 2004 om en enhetlig gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass) infördes en rad europeiska instrument som enskilda personer kan använda för att beskriva sina kvalifikationer och färdigheter. Den framtida utvecklingen av Europass måste återspegla den europeiska referensramen för kvalifikationer. Alla relevanta Europassdokument, i synnerhet Europasstället till examensbevis och Europasstället till utbildningsbevis bör innehålla en tydlig hänvisning till den motsvarande nivån i den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Det befintliga Europeiska systemet för överföring av studiemeriter (*European Credit transfer system* - ECTS) och det framväxande Europeiska systemet för överföring av meriter inom yrkesutbildning (*European Credit Transfer System for Vocational Education and Training* - ECVET) kommer att göra det lättare för individer att kombinera allmän och yrkesinriktad utbildning i olika länder. Alltmedan arbetet med ECTS har pågått i mer än tio år och systemet redan används i stor utstäckning inom högre utbildning, håller ECVET för närvarande på att testas och ett offentligt samråd kommer att inledas inom kort. Båda systemen är viktiga initiativ som direkt stöder enskilda personer som vill föra över kvalifikationer eller delar av kvalifikationer mellan läroanstalter eller länder. Genom att den europeiska referensramen för kvalifikationer kommer att införa gemensamma referensnivåer och främja ömsesidigt förtroende kommer den att utgöra en grund för att dessa system förstärks och vidareutvecklas.

När det gäller validering av icke-formellt och informellt lärande enades rådet år 2004 om en rad europeiska principer för identifiering och validering av icke-formellt och informellt lärande. Dessa principer utgör en grund för att stärka samarbetet inom validering och uppmuntrar kommissionen, medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter att mer systematiskt införa metoder och system för validering. Dessa principer måste beaktas vid genomförandet av den europeiska referensramen för kvalifikationer, särskilt eftersom tillvägagångssättet som baseras på resultat av lärande kommer att underlätta validering av icke-formellt och informellt lärande.

Portalen Ploteus om möjligheter till lärande (<http://ec.europa.eu/ploteus>) bidrar till tydligare kvalifikationer genom information om möjligheter till allmän och yrkesinriktad utbildning och till lärande runtom i Europa. I den framtida utvecklingen av Ploteus kommer man att beakta de referensnivåer som införs genom den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Förenlighet med Europeiska unionens politik och mål på andra områden

Ömsesidigt erkännande av kvalifikationer när det gäller reglerade yrken säkerställs genom direktiv 2005/36/EG som antogs den 7 september 2005. I detta direktiv konsolideras, uppdateras och förenklas 15 befintliga direktiv som antogs mellan 1975 och 1999, och man fastställer ett system för automatiskt erkännande av kvalifikationer för yrken med harmoniserade utbildningskrav (läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, veterinärer, farmaceuter) samt för arkitekter. För övriga reglerade yrken (för närvarande är cirka 800 yrken reglerade i en eller flera EU-medlemsstater) bygger systemen på ömsesidigt erkännande, dvs. att en person som är kvalificerad att utöva ett yrke i en medlemsstat även bör få tillstånd att utöva detta yrke i en annan medlemsstat.

Räckvidden för direktiv 2005/36/EG och den europeiska referensramen för kvalifikationer skiljer sig så till vida att den europeiska referensramen inte är någon rättsakt som ger personer som flyttar inom unionen rätt till erkännande av kvalifikationer som förvärvats i en medlemsstat så att de kan utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat. Här är det bara genom direktiv 2005/36/EG som rättsligt bindande skyldigheter åläggs medlemsstaternas myndigheter.

Ömsesidigt erkännande är också syftet med direktiv 1996/26/EG om rätt att yrkesmässigt bedriva person- och godstransporter på väg. Ett förslag till översyn av detta direktiv, som ska behandlas av kommissionen år 2007, måste återspegla inrättandet av den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Slutligen fastställde Europeiska rådet vid sitt möte den 15-16 oktober 1999 att tredjelandsmedborgare som har uppehållstillstånd för en längre tid bör ges enhetliga rättigheter som ligger så nära som möjligt EU:s medborgarnas rättigheter. Därför föreskrivs det i rådets direktiv 2003/109/EG¹ att ”varaktigt bosatta skall åtnjuta den behandling som en medlemsstats egna medborgare får i fråga om c) erkännande av yrkesutbildningsbevis, utbildningsbevis för teoretiska utbildningar och andra kvalifikationer i enlighet med relevanta nationella förfaranden”, inbegripet när de utövar sin rätt till rörlighet inom EU enligt detta direktiv. den europeiska referensramen för kvalifikationer kommer därför att bidra till den faktiska tillämpningen av denna rättighet i de fall där direktiv 2005/36/EG inte är tillämpligt.

2) SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSANALYS

Samråd med berörda parter

Metoder, målsektorer och deltagarnas allmänna profil

I juli 2005 inledde Europeiska kommissionen med ledning av kommissionens arbetsdokument SEK (2005) 957 ett Europaomfattande samråd om den europeiska

---

¹ EUT L 16, 23.1.2004, s. 44.

referensramen för kvalifikationer. Ett projekt till den europeiska referensramen för kvalifikationer lämnades in för kommentarer till de 32 länder som deltar i arbetsprogrammet "Utbildning 2010", till arbetsmarknadens parter på europeisk nivå, sektors- och branschorganisationer, utbildningsanordnare och utbildningssammanslutningar samt icke-statliga organisationer. Som ett led i detta samråd presenterades och diskuterades projektet till den europeiska referensramen för kvalifikationer även vid ett antal möten som anordnades av nationella myndigheter, arbetsmarknadens parter, branschorganisationer m.fl. under hösten 2005. Resultatet av samrådet diskuterades vid en konferens i Budapest i februari 2006.

Sammanfattning av svaren och av hur de har beaktats

Samrådsprocessen ledde till en omfattande återkoppling från många olika intressenter i 31 länder i Europa, inklusive kandidatländerna, vilket bekräftade det stora stödet till den europeiska referensramen för kvalifikationer. Merparten av de svarande instämde att det behövs en gemensam europeisk referensram. Det ställdes dock ett antal krav och rekommendationer som villkor för stödet, och dessa har man beaktat i detta förslag. Man betonade särskilt en att beskrivningarna av referensnivåerna behöver finslipas och förenklas.

Ett öppet samråd på Internet genomfördes mellan den 5 juli 2005 och den 31 december 2005. Det inkom 125 svar till kommissionen, inbegripet resultaten från de nationella samråden. Resultaten finns på webbplatsen http://ec.europa.eu/education/programmes/calls/3206/index_en.html.

Extern experthjälp

Berörda fackområden/berörd sakkunskap

Utarbetandet av förslaget till den europeiska referensramen för kvalifikationer blev möjligt tack vare en omfattande medverkan av en rad internationella experter med erfarenhet inom kvalifikationer och kvalifikationsramar.

Metoder

En rad studier som genomfördes av Cedefop och uppföljningsgruppen för Bolognaprocessen har direkt bidragit till formuleringen av förslaget till den europeiska referensramen för kvalifikationer. Cedefops rapport från 2004 om europeiska referensnivåer för allmän och yrkesinriktad utbildning bygger till stor del på relevant internationell forskning på detta område och presenterar det första utkastet till en referensram som omfattar hela skalan av kvalifikationer. Rapporten från uppföljningsgruppen för Bolognaprocessen om en referensram för kvalifikationer inom det europeiska området för högre utbildning har bidragit till att fastställa och förtydliga uppgifterna för den europeiska referensramen för kvalifikationer, särskilt vad gäller kopplingen mellan den nationella och den europeiska nivån.

Projektet till den europeiska referensramen för kvalifikationer som lades fram i juli 2005 grundade sig på det arbete som utförts av en expertgrupp, vilken höll sju sammankomster mellan hösten 2004 och våren 2005. Expertgruppen koncentrerade sig på de övergripande målen och uppgifterna för den europeiska referensramen för kvalifikationer, men uppmärksammade särskilt utarbetandet av referensnivåer som är

baserade på resultat av lärande. I gruppen ingick företrädare för alla huvudområden inom utbildning (allmän och yrkesinriktad utbildning, vuxenutbildning samt allmän och yrkesinriktad högre utbildning) samt företrädare för sektorer och arbetsmarknadens parter, vilket gjorde att gruppen på lämpligt sätt kunde ta sig an uppgiften att utarbeta en ram som täcker hela räckvidden av kvalifikationer, från slutet på den obligatoriska skolan till den högsta nivån på akademisk och yrkesinriktad utbildning.

Efter samrådet inrättades en separat expertgrupp för att utarbeta en förenklad och reviderad rad av beskrivningar för referensnivåer. Denna grupp enades om en ny rad av beskrivningar för referensnivåer som används i bilaga I i detta förslag, samt en rad centrala definitioner som underbygger denna rekommendation.

Viktigaste organisationer och experter som rådfrågats

De personer som ingick i expertgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer är förtecknade i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SEK (2005) 957. Till den andra gruppen som arbetade med reviderade beskrivningar av referensnivåerna ombads medlemstaterna, kandidatländerna, EES-länderna samt arbetsmarknadens parter på europeisk nivå utse kunniga experter.

Två avtal med externa experter ingicks för att stödja utarbetandet av förslaget till den europeiska referensramen för kvalifikationer och för att stödja kommissionen i arbetet med att analysera svaren i samrådsprocessen.

Cedefop och Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen bidrog aktivt till arbetet genom ett nära samarbete med kommissionen, de externa experterna och expertgrupperna.

Sammanfattning av mottagna och tillämpade råd

Inga potentiellt allvarliga risker med oåterkalleliga konsekvenser har nämnts.

Experternas råd tillämpades i synnerhet i utarbetandet av beskrivningarna av referensnivåerna i bilaga 1 i detta förslag.

Offentliggörande av experternas rekommendationer

De beskrivningar av referensnivåerna som expertgruppen enades om ingick i ett dokument som överlämnades till rådgivande kommittén för yrkesutbildning, och denna yttrade sig positivt om huvudlinjerna i förslaget vid sitt möte den 21 juni 2006.

Konsekvensanalys

Första möjligheten var att inte vidta några åtgärder (från EU:s sida) vilket skulle innebära att de aktuella system för jämförbarhet, tydlighet och överföring skulle finnas kvar. Direktiv 2005/36/EG skulle fortsätta att underlätta rörligheten för vissa personer vars yrken är reglerade, men inga ytterligare insatser skulle göras för de yrken som inte omfattas av direktivet. Medlemsstaterna skulle fortsätta att samarbeta i viss mån och via bilaterala avtal där det skulle vara fördelaktigt, men detta skulle vara komplicerat och inte samordnat. Intressenterna skulle kunna fortsätta att använda sådana instrument för rörlighet som Europass och Europeiska systemet för överföring av studiemeriter (ECTS) inom högre utbildning, men inget av dessa utgör en övergripande ram för

samarbete. Därför skulle denna möjlighet inte svara på medlemsstaternas efterfrågan på en gemensam europeisk referenspunkt eller ett referensinstrument.

En andra möjlighet är ett meddelande från kommissionen. Emellertid är ett meddelande från kommissionen inte någon rättsakt och varken medlemsstaterna eller Europaparlamentet skulle medverka i dess antagande. Denna möjlighet skulle därför inte leda till det politiska engagemanget från medlemsstaterna, vilka har samarbetat med kommissionen i fråga om den europeiska referensramen för kvalifikationer. Därför skulle den valmöjligheten inte ha någon verklig genomslagskraft eller mervärde vad gäller genomförandet på nationell nivå.

En tredje möjlighet är en rekommendation från kommissionen enligt artikel 150 i fördraget (yrkesutbildning). Denna skulle dock inte grunda sig på artikel 149 i fördraget (allmän utbildning) och skulle därför inte återspegla de två inslagen och syftena i den europeiska referensramen för kvalifikationer, nämligen allmän och yrkesinriktad utbildning, inom ett livslångt perspektiv. Det skulle innebära användningen av en rättsakt, men precis som med den andra möjligheten skulle varken medlemsstaterna eller Europaparlamentet medverka i det formella antagandet av förslaget, så att engagemanget för ett genomförande på nationell nivå skulle saknas, vilket är avgörande för den europeiska referensramens framgång och varaktighet.

Den fjärde möjlighet som övervägdes var att inrätta den europeiska referensramen via en rättsakt som utgörs av en rekommendation från Europaparlamentet och rådet enligt artiklarna 149 och 150 i fördraget. I rättsakten skulle man rekommendera en frivillig användning av den europeiska referensramen som ett översättningsverktyg för jämförelse av kvalifikationer och för att underlätta deras tydlighet och överföring i hela Europa.

En femte möjlighet skulle vara att genomföra den europeiska referensramen via en rättsakt som utgörs av Europaparlamentets och rådets beslut enligt artikel 150 i fördraget. Utan artikel 149 skulle detta ha samma nackdel som den tredje möjligheten (dvs. att allmän utbildning utesluts) och det skulle även bli ett beslut med principer och skyldigheter för de medlemsstater som kopplar sina nationella kvalifikationssystem till den europeiska referensramen. Emellertid var de flesta intressenterna (medlemsstater, arbetsmarknadens parter, sektorer och andra) överens om att den europeiska referensramen skulle vara helt frivillig.

Kommissionen har genomfört en konsekvensanalys och rapporten från den kommer att vara tillgänglig på kommissionens webbplats.

3) RÄTTSLIGA ASPEKTER

Sammanfattning av den föreslagna åtgärden

Genom den föreslagna rekommendationen inrättas den europeiska referensramen för kvalifikationer som ett referensinstrument för jämförelse av kvalifikationsnivåer i de nationella kvalifikationssystemen samt i de kvalifikationssystem som utarbetas av internationella sektorsorganisationer. De viktigaste inslagen i den europeiska referensramen är en rad europeiska referensnivåer som beskrivs som resultat av lärande, samt mekanismer och principer för frivilligt samarbete.

Man rekommenderar att medlemsstaterna använder den europeiska referensramen som en referens för att jämföra kvalifikationsnivåerna i olika kvalifikationssystem, kopplar sina kvalifikationssystem till den europeiska referensramen genom att koppla samman kvalifikationsnivåerna till motsvarande nivåer i den europeiska referensramen samt utarbetar en ram för nationella kvalifikationer där detta är lämpligt. Dessutom bör nya kvalifikationer och Europasshandlingar innehålla en tydlig hänvisning till den motsvarande nivån i den europeiska referensramen. Emellertid bör inte dessa hänvisningar påverka rättigheterna för de personer som flyttar till en annan medlemsstat när det gäller situationer som faller under direktiv 2005/36/EG. Medlemsstaterna uppmanas också att vid fastställandet och utarbetandet av kvalifikationer använda ett tillvägagångssätt som baseras på resultat av lärande för att främja validering av icke-formellt och informellt lärande, och att utse ett nationellt centrum för den europeiska referensramen för kvalifikationer som stöder och samordnar kopplingen mellan det nationella kvalifikationssystemet och den europeiska referensramen, i synnerhet genom att se till att man tillämpar mekanismer för kvalitetssäkring och öppna förfaranden.

I förslaget uppmanas kommissionen att stödja medlemsstaterna och internationella sektorsorganisationer i användningen av den europeiska referensramen, att inrätta en rådgivande grupp för den europeiska referensramen som säkerställer att samarbetet är enhetligt, och att övervaka genomförandet av den europeiska ramen för att eventuellt se över rekommendationen fem år efter det att den antagits. Gruppen kommer att bestå av företrädare för de nationella centrumen för den europeiska ramen, arbetsmarknadens parter på europeisk nivå och andra lämpliga intressenter.

Rättslig grund

Förslaget till den europeiska referensramen för kvalifikationer läggs fram på grundval av både artikel 149 och 150, eftersom det har ett dubbelt syfte, då det har inslag och mål för både allmän och yrkesinriktad utbildning vilka är av lika stor betydelse inom den europeiska referensramens perspektiv för livslångt lärande. Det stöder allmän och yrkesinriktad utbildning genom att främja rörlighet, eftersom medborgarna kan föra över sina kvalifikationer mellan nationella system och mellan allmän utbildning, yrkesinriktad utbildning och högre utbildning. Den främjar samarbete mellan medlemsstaterna och stöder och kompletterar deras insatser.

Subsidiaritetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte faller under gemenskapens exklusiva behörighet.

Medlemsstaterna kan av följande skäl inte i tillräcklig utsträckning själva uppnå målen för förslaget:

Den europeiska ramens huvuduppgift är att underlätta tolkningen av och jämförelsen mellan kvalifikationer som utfärdas av nationella myndigheter. Eftersom detta är ett gränsöverskridande problem kan det inte lösas av medlemsstaterna, särskilt som bristen på ömsesidigt förtroende nämnts som ett av de huvudsakliga problem som orsakar bristen på tydlighet och som hindrar överföring av kvalifikationer.

Om gemenskapen vidtar åtgärder kommer det av följande skäl att bli lättare att uppnå målen för förslaget:

- Frågor i samband med tydlighet och överföring av kvalifikationer är gemensamma för alla medlemsstater och kan inte enbart lösas på nationell nivå eller sektornivå.
- Om alla 25 medlemsstater skulle förhandla om bilaterala avtal i den fråga som omfattas av denna rekommendation med alla andra medlemsstater separat och på ett sätt som inte är samordnat, skulle det leda till en mycket komplicerad och otydlig allmän struktur på europeisk nivå.
- I förslaget föreskrivs en allmän referenspunkt och en gemensam ram för samarbete mellan medlemsstaterna. Dessa funktioner kan inte tillhandahållas genom insatser på nationell nivå.

Förslaget överensstämmer därför med subsidiaritetsprincipen.

Proportionalitetsprincipen

Förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen av följande skäl:

Rekommendationen är förenlig med proportionalitetsprincipen eftersom den inte ersätter eller fastställer nationella kvalifikationssystem eller kvalifikationer och överlåter genomförandet av rekommendationen åt medlemsstaterna.

Man kommer att använda befintliga rapporteringssystem, vilket begränsar den administrativa bördan till ett minimum.

Val av regleringsform

Föreslagen regleringsform: Europaparlamentets och rådets rekommendation.

Andra sätt skulle inte vara lika effektiva. Kommissionen har, förutom en rekommendation, särskilt övervägt ett meddelande från kommissionen och ett beslut av Europaparlamentet och rådet. Se konsekvensanalysen ovan.

4) BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte gemenskapens budget.

5) ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Klausuler om översyn/revision/tidsfrister

Förslaget innehåller en bestämmelse om översyn.

Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

Den förslagna rättsakten berör en EES-fråga och bör därför omfatta Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Närmare redogörelse för förslaget

I centrum för den europeiska referensramen för kvalifikationer ligger åtta referensnivåer som kommer att utgöra en gemensam och neutral referenspunkt för utbildningsmyndigheter på nationell nivå och inom olika sektorer. De åtta nivåerna omfattar hela räckvidden av kvalifikationer, från slutet på den obligatoriska skolan till den högsta nivån på akademisk och yrkesinriktad utbildning. Eftersom den är ett instrument för att främja livslångt lärande omfattar den europeiska referensramen både allmän och yrkesinriktad utbildning, vuxenutbildning samt högre utbildning. Nivåerna 5-8 hänvisar tydligt till de nivåer som fastställts för Europeiska området för högre utbildning inom ramen för Bolognaprocessen.

Beskrivningen av de åtta referensnivåerna bygger på resultat av lärande, vilket inom den europeiska referensramen är det som en inlärare vet, förstår och kan göra efter en avslutad lärandeprocess. Detta återspeglar en viktig förskjutning i det sätt på vilket man utformar och beskriver allmän och yrkesinriktad utbildning samt lärande. Förskjutningen mot resultat av lärande inför ett gemensamt språk som gör det möjligt att jämföra kvalifikationer enligt innehåll och profil och inte enligt metoder och plats för utfärdandet. I den europeiska referensramen fastställs resultat av lärande via en kombination av kunskaper, färdigheter och förmåga. Jämvikten mellan dessa element kommer att skilja sig beroende på kvalifikationer eftersom den europeiska ramen omfattar alla kvalifikationer på alla nivåer, såväl akademiska som yrkesinriktade. Användningen av resultat av lärande för beskrivning av kvalifikationsnivåerna kommer att underlätta valideringen av lärande utanför formella läroanstalter, vilket allmänt ses som ett väsentligt inslag i livslångt lärande.

Den europeiska ramen är också en samarbetsram och ett verktyg för ökat förtroende mellan nationella intressenter och även internationella organisationer för olika sektorer som berörs av utbildningsfrågor. Ett framgångsrikt genomförande av den europeiska referensramen fordrar dock att nationella utbildningsmyndigheter och intressenter inom olika sektorer frivilligt förbinder sig att använda den.

De främsta användarna av den europeiska referensramen kommer att vara organ som ansvarar för kvalifikationssystem och kvalifikationsramar på nationell nivå och inom olika sektorer. Europeiska ramen blir relevant för enskilda medborgare, arbetsgivare och tillhandahållare av utbildning när hänvisningsprocessen avslutats på nationell nivå eller inom olika sektorer.

Vad gäller medverkan från de olika sektorernas sida, kommer den europeiska ramen att ge internationella sektoriella organisationer tillfälle att koppla sina kvalifikationssystem till den europeiska ramen. Huvudmålet för sektorerna är att utveckla en bättre koppling mellan de nationella kvalifikationssystem och framväxande internationella kvalifikationer inom olika sektorer.

Utvecklingen av förtroende i samarbetet mellan de olika intressenterna på utbildningsområdet måste grundas på gemensamma förfaranden och kriterier. För att uppnå detta måste beslut om koppling av en nationell eller sektorsrelaterad kvalifikation till den europeiska ramen offentliggöras. Dessutom är inrättandet av en europeisk rådgivande instans som består av företrädare för alla länder som använder den europeiska ramen ytterligare ett viktigt element som främjar gemensamma synsätt.

Beslutet på nationell nivå och inom sektorer att använda den europeiska referensramen måste bygga på ett engagemang för kvalitetssäkring. Det är avgörande för ömsesidigt förtroende att man inför system för kvalitetssäkring på alla utbildningsnivåer och i relation till själva samarbetsprocessen. När man inför den europeiska referensramen måste man därför ta hänsyn till de slutsatser om kvalitetssäkring i yrkesutbildning som rådet antog den 28 maj 2004 samt Europaparlamentets och rådets rekommendation 2006/143/EG av den 15 februari 2006 om ytterligare europeiskt samarbete om kvalitetssäkring i den högre utbildningen.

Genomförandet av den europeiska referensramen kräver samordning på europeisk nivå. Utarbetandet av nationella kvalitetsramar skulle för den europeiska ramens del öka möjligheterna till framgång.

Särskild uppmärksamhet måste ägnas utarbetandet, genom testande, experiment och direkt samarbete, av material för stöd och handledning avsett för användning inom olika sektorer samt på nationell och europeisk nivå och som bidrar till att genomförandet blir konsekvent, särskilt vad gäller kopplingen av nationella och sektorsrelaterade kvalifikationer till den europeiska ramens nivåer. I förslaget rekommenderas att det nationella kvalifikationssystemet knyts till den europeiska referensramen senast 2009 och att nya kvalifikationsbevis och Europass kompletteras med en hänvisning till motsvarande nivå inom referensramen senast 2011.

Man måste också ägna särskild uppmärksamhet åt den inverkan som ett tillvägagångssätt som bygger på resultat av lärande har, som det som används inom den europeiska referensramen för klassificering av kunskaper, färdigheter och förmåga. Därför bör detta beaktas i den framtida utvecklingen av befintliga statistiska klassificeringar och nomenklaturer för mätning av utbildningsresultat, exempelvis ISCED 97.

Dessa processer måste underlättas och stödjas på europeisk nivå av kommissionen och av sådana organ som Cedefop och Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT.

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 149.4 och 150.4,

med beaktande av kommissionens förslag²,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande³,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁴,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁵, och

av följande skäl:

- (1) Utvecklingen av medborgarnas kunskaper, färdigheter och kompetens är avgörande för gemenskapens konkurrenskraft och sociala sammanhållning. Deltagande i livslångt lärande och användning av kvalifikationer bör därför främjas och förbättras på nationell nivå och på gemenskapsnivå.
- (2) Vid Europeiska rådets möte i Lissabon år 2000 fastställdes att tydligare kvalifikationer bör bli ett av de huvudinslag som krävs för att anpassa gemenskapens utbildningssystem till kunskapssamhällets krav. Dessutom manade Europeiska rådet vid sitt möte i Barcelona år 2002 både till närmare samarbete inom högre utbildning och till större tydlighet och bättre metoder för erkännande inom yrkesinriktad utbildning.
- (3) I rådets resolution av den 27 juni 2002 om livslångt lärande⁶ uppmanas kommissionen att i nära samarbete med rådet och medlemsstaterna utarbeta en ram för erkännande av kvalifikationer inom utbildning vilken bygger på de resultat som uppnåtts i Bolognaprocessen, samt främja liknande insatser inom yrkesutbildning.

---

² EUT C [...], [...], s.[...].

³ EUT C [...], [...], s.[...].

⁴ EUT C [...], [...], s.[...].

⁵ EUT C [...], [...], s.[...].

⁶ EGT C 163, 9.7.2002, s. 1.

- (4) I rådets och kommissionens gemensamma rapporter om genomförandet av handlingsprogrammet Utbildning 2010 som antogs 2004 och 2006 betonas att det är nödvändigt att utarbeta en europeisk referensram för kvalifikationer.
- (5) Inom ramen för Köpenhamnsprocessen, prioriteras i de slutsatser från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet den 15 november 2004, vilka rör de framtida prioriteringarna för det förstärkta europeiska samarbetet inom yrkesutbildning, utarbetandet av en öppen och flexibel europeisk referensram för kvalifikationer, som grundas på öppenhet och förtroende och som bör utgöra en gemensam referens och omfatta all slags utbildning.
- (6) Vid Europeiska rådets möte i Bryssel i mars 2005 och mars 2006 betonades att det är viktigt att en europeisk referensram för kvalifikationer antas.
- (7) I denna rekommendation beaktas Europaparlamentets och rådets beslut nr 2241/2004/EG av den 15 december 2004 om en enhetlig gemenskapsram för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass)⁷ samt Europaparlamentets och rådets rekommendation om nyckelkompetenser för livslångt lärande⁸.
- (8) Rekommendationen är förenlig med ramen för Europeiska området för högre utbildning och de beskrivningar för olika nivåer som antogs av ministrarna för högre utbildning i Bergen i maj 2005.
- (9) Denna rekommendation gäller inte de situationer som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer⁹ där man fastställer rättigheter och skyldigheter både för den relevanta nationella myndigheten och för de personer som flyttar inom gemenskapen. Hänvisningen till den europeiska referensramen för kvalifikationer bör inte påverka tillträdet till arbetsmarknaden i de fall där yrkeskvalifikationer erkänns i enlighet med direktiv 2005/36/EG.
- (10) Syftet med denna rekommendation är att införa en gemensam referensram som bör fungera som ett översättningsverktyg mellan olika kvalifikationssystem och deras nivåer, för all slags utbildning. Detta kommer att öka tydligheten, jämförbarheten och överförbarheten av medborgarnas kvalifikationer i olika medlemsstater. Dessutom bör den europeiska referensramen för kvalifikationer göra det möjligt för internationella branschorganisationer att koppla sina kvalifikationssystem till en gemensam referenspunkt och på så sätt underlätta placeringen av dessa kvalifikationer inom nationella kvalifikationssystem. Därför bidrar denna rekommendation till det vidare målet att främja livslångt lärande och öka rörligheten för arbetstagare och studerande.
- (11) Denna rekommendation är förenlig med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget, eftersom syftet är att stödja och komplettera medlemsstaternas insatser genom att underlätta ytterligare samarbete mellan dem för att öka tydligheten och främja rörlighet och livslångt lärande. Rekommendationen är förenlig med proportionalitetsprincipen eftersom den inte ersätter eller fastställer nationella kvalifikationssystem eller kvalifikationer och överlåter genomförandet av

---

⁷ EUT L 390, 31.12.2004, s. 6.

⁸ KOM(2005) 548 slutlig.

⁹ EUT L255, 30.9.2005, s.22.

rekommendationen åt medlemsstaterna. I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs inte specifika kvalifikationer eller en enskild persons kunskaper, och en bestämd kvalifikation bör placeras på den lämpliga nivån i den europeiska referensramen för kvalifikationer via det relevanta nationella kvalifikationssystemet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS MEDLEMSSTATERNA ATT

1. Använda den europeiska referensramen för kvalifikationer som ett referensverktyg för att jämföra kvalifikationsnivåerna inom olika kvalifikationssystem ur ett livslångtlärandeperspektiv.
2. Att senast år 2009 koppla sina nationella kvalifikationssystem till den europeiska referensramen för kvalifikationer, särskilt genom att på ett tydligt sätt göra hänvisningar från nationella kvalifikationsnivåer till de nivåer som anges i bilaga 1, och genom att utarbeta en nationell referensram för kvalifikationer, enligt nationell lagstiftning och praxis där detta är lämpligt.
3. Se till att alla nya kvalifikationer och Europassdokument som utfärdas av de behöriga myndigheterna senast 2011 innehåller en tydlig hänvisning till motsvarande nivå i den europeiska referensramen för kvalifikationer.
4. Använda ett tillvägagångssätt som bygger på resultat av lärande när kvalifikationer beskrivs och fastställs, samt främja validering av icke-formellt och informellt lärande enligt de gemensamma europeiska principer som man enades om i rådets slutsatser av den 28 maj 2004.
5. Utse ett nationellt centrum som skall stödja och samordna kopplingen mellan det nationella kvalifikationssystemet och den europeiska referensramen för kvalifikationer.

Centrumet bör bland annat ha i uppgift att

- (a) koppla kvalifikationsnivåer inom den nationella kvalifikationssystemet till de nivåer i den europeiska referensramen för kvalifikationer som beskrivs i bilaga I,
- (b) främja och tillämpa de principer för kvalitetssäkring inom utbildning som anges i bilaga II när de kopplar det nationella kvalifikationssystemet till den europeiska referensramen för kvalifikationer,
- (c) säkerställa att den metod som används för att koppla nivåerna i det nationella kvalifikationssystemet till den europeiska referensramen för kvalifikationer är öppen och att de beslut den leder till offentliggörs,
- (d) tillhandahålla vägledning till intressenterna om hur de nationella kvalifikationerna förhåller sig till den europeiska referensramen för kvalifikationer via det nationella kvalifikationssystemet,
- (e) säkerställa deltagandet av alla relevanta nationella intressenter, inbegripet, enligt nationell lagstiftning och praxis, läroanstalter inom högre utbildning och

yrkesutbildning, arbetsmarknadens parter, branscher samt experter på jämförelse och användning av kvalifikationer på europeisk nivå.

6. I denna rekommendation gäller följande definitioner:

- (a) Kvalifikation: ett formellt resultat av en bedömnings- och valideringsprocess som man erhåller när ett behörigt organ fastställer att en person uppnått resultat av lärande motsvarande fastställda kriterier.
- (b) Nationellt kvalifikationssystem: alla aspekter av en medlemsstats verksamhet som gäller erkännandet av lärande och andra mekanismer som kopplar utbildning till arbetsmarknaden och till samhället i övrigt. Detta inkluderar utarbetandet och genomförandet av institutionella arrangemang och processer som gäller kvalitetssäkring, bedömning och utfärdande av kvalifikationsbevis. Ett nationellt kvalifikationssystem kan bestå av flera undersystem och inbegripa en nationell referensram för kvalifikationer.
- (c) Nationell referensram för kvalifikationer: ett instrument för att klassificera kvalifikationsbevis i förhållande till en rad kriterier för angivna lärandenivåer som uppnåtts. Syftet är att integrera och samordna undersystem för nationella kvalifikationsbevis och förbättra tydligheten, tillgängligheten, progressionen och kvaliteten i kvalifikationsbevisen i förhållande till arbetsmarknaden och till samhället i övrigt.
- (d) Bransch: yrkesrelaterade aktiviteter grupperade utifrån deras huvudsakliga ekonomiska funktion, produkt, tjänst eller metod.
- (e) Internationell branschorganisation: en sammanslutning av nationella organisationer, inbegripet exempelvis arbetsgivare och fackliga organisationer, som företräder de nationella yrkesområdenas intressen..
- (f) Resultat av lärande: vad en individ vet, förstår och kan göra när en lärandeprocess är avslutad, och som definieras i termer av kunskaper, färdigheter och kompetens
- (g) Kunskap: resultat av lärande avseende fakta, principer, teorier och praxis som är kopplade till ett kunskaps- eller verksamhetsområde. I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs kunskap som teoretisk eller faktabaserad.
- (h) Färdigheter: förmågan att tillämpa kunskap och beprövad erfarenhet för att utföra uppgifter och lösa problem. I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs färdigheter som kognitiva (användning av logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) och praktiska (som inbegriper manuell skicklighet och användningen av metoder, material, verktyg och redskap).
- (i) Kompetens: visad förmåga att använda kunskap, färdigheter samt personliga, sociala och metodologiska färdigheter i arbets- eller studiesituationer samt i yrkesrelaterad eller personlig utveckling. I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs kompetens i termer av ansvar och självständighet.

EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET STÖDER KOMMISSIONENS AVSIKT ATT

1. Stödja medlemsstaterna i utförandet av ovannämnda uppgifter och de internationella branschorganisationerna i användningen av referensnivåerna och principerna för den europeiska referensramen för kvalifikationer enligt denna rekommendation, i synnerhet genom att underlätta samarbete och testande, samt genom att utarbeta material för stöd och vägledning.
2. Inrätta en rådgivande grupp för den europeiska referensramen för kvalifikationer (som inbegriper företrädare för de nationella centrumen, arbetsmarknadens parter på europeisk nivå och andra intressenter där detta är lämpligt) för att övervaka, samordna och säkerställa kvalitet och den övergripande enhetligheten i kopplandet av kvalifikationssystem till den europeiska referensramen för kvalifikationer.
3. Övervaka den verksamhet som företas som svar på denna rekommendation och rapportera fem år efter dess antagande till Europaparlamentet och rådet om de förvärvade erfarenheterna samt framtidsutsikterna, inbegripet om detta är nödvändigt en eventuell översyn av denna rekommendation.

Utfärdad i Bryssel den [...]

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande
[...]

På rådets vägnar
Ordförande
[...]

BILAGA I

Beskrivningar för att definiera nivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer

	Kunskap	Färdigheter	Förmåga
Var och en av de åtta nivåerna definieras via en rad beskrivningar som anger de resultat av lärande som är av betydelse för kvalifikationerna på den nivån i varje kvalifikationssystem.			
Nivå 1 Resultat av lärande av betydelse för nivå 1	I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs kunskap som teoretisk eller faktabaserad.	I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs färdigheter som kognitiva (användning av logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) och praktiska (som inbegriper manuell skicklighet och användningen av metoder, material, verktyg och redskap).	I den europeiska referensramen för kvalifikationer beskrivs kompetens i termer av ansvar och självständighet.
Nivå 2 Resultat av lärande av betydelse för nivå 2	Grundläggande kunskaper inom ett arbets- eller studieområde	Grundläggande färdigheter för att utföra enkla uppgifter	Arbete eller studier under direkt övervakning i ett strukturerat sammanhang
	Grundläggande faktabaserade kunskaper inom ett arbets- eller studieområde	Grundläggande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att använda relevant information till utförande av uppgifter och lösning av rutinmässiga problem med hjälp av enkla regler och verktyg	Arbete eller studier under övervakning, med viss självständighet

Nivå 3 Resultat av lärande av betydelse för nivå 3	Kunskaper vad gäller fakta, principer, processer och allmänna begrepp inom ett arbets- eller studieområde.	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utföra uppgifter och lösa problem genom att välja ut och tillämpa grundläggande metoder, verktyg, material och information	Ta ansvaret för fullgörandet av arbets- eller studieuppgifter Anpassa det egna beteendet till omständigheterna vid problemlösning
Nivå 4 Resultat av lärande av betydelse för nivå 4	Faktabaserad och teoretisk kunskap i breda sammanhang inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för lösningar på specifika problem inom ett arbets- eller studieområde	Utöva egenledning inom riktlinjerna för arbets- eller studiesammanhang som vanligtvis är förutsägbara men kan ändras Övervaka andras rutinarbete, med visst ansvar för bedömning och förbättring av arbets- eller studieverksamhet
Nivå 5* Resultat av lärande av betydelse för nivå 5	Övergripande, specialiserad, faktabaserad och teoretisk kunskap inom ett arbets- eller studieområde samt medvetenhet om denna kunskaps gränser	En övergripande skala kognitiva och praktiska färdigheter för att utarbeta kreativa lösningar på abstrakta problem	Utöva ledning och övervakning av arbets- eller studieverksamhet där det finns oförutsägbara förändringar Se över och utveckla egna och andras prestationer
Nivå 6** Resultat av lärande av betydelse för nivå 6	Avancerad kunskap inom ett arbets- eller studieområde som inbegriper kritisk förståelse för teorier och principer	Avancerade färdigheter i vilka man uppvisar behärskning av ämnet och innovation, och som behövs för att lösa komplicerade och oförutsägbara problem inom ett specialiserat arbets- eller studieområde.	Hantera komplicerad tekniska eller yrkesrelaterade aktiviteter eller projekt, ta ansvar för beslutsfattande i oförutsägbara arbets- eller studiesituationer Ta ansvar för ledning av individers och grupperns yrkesutveckling

<p>Nivå 7***</p> <p>Resultat av lärande av betydelse för nivå 7</p>	<p>Mycket specialiserad kunskap, varav en del ligger i spetsen för kunskap inom ett arbets- eller studieområde som grund för eget tänkande</p> <p>Kritisk medvetenhet om kunskapsfrågor inom ett område och i beröringspunkterna mellan olika områden</p>	<p>Specialiserade färdigheter för problemlösning som behövs inom forskning eller innovation för att utveckla ny kunskap och nya förfaranden och integrera kunskap från olika områden.</p>	<p>Hantera och omvandla arbets- eller studiesituationer som är komplicerade, oförutsägbara och kräver nya strategiska tillvägagångssätt</p> <p>Ta ansvar för att bidra till yrkesrelaterad kunskap och praxis och för att se över arbetslagens strategiska prestation</p>
<p>Nivå 8****</p> <p>Resultat av lärande av betydelse för nivå 8</p>	<p>Kunskap på den mest avancerade nivån inom ett arbets- eller studieområde och i beröringspunkterna mellan olika områden</p>	<p>De mest avancerade och specialiserade färdigheterna och metoderna, inbegripet den syntes och bedömning som behövs för att lösa kritiska problem inom forskning eller innovation och utvidga och omdefiniera befintlig kunskap eller yrkespraxis</p>	<p>Uppvisa betydlig auktoritet, innovation, självständighet, akademisk yrkesrelaterad integritet och varaktigt engagemang för utveckling av nya idéer eller förfarande i spetsen för arbets- eller studiesituationer, inbegripet forskning.</p>

Förenlighet med ramen för kvalifikationer i Europeiska området för högre utbildning

Ramen för kvalifikationer i Europeiska området för högre utbildning innehåller beskrivningar av nivåer. I varje nivåbeskrivning finns ett övergripande uttalande om typiska förväntningar av resultat och den förmåga som förknippas med kvalifikationer som markerar avslutningen på nivån i fråga.

* Beskrivningen av den korta nivån inom högre utbildning (inom eller kopplad till den första nivån) som utarbetats av det gemensamma kvalitetsinitiativet som del av Bolognaprocessen motsvarar resultat av lärande för Europeiska ramens nivå 5.

** Beskrivningen av den första nivån i Ramen för kvalifikationer i Europeiska området för högre utbildning motsvarar resultat av lärande för Europeiska ramens nivå 6.

*** Beskrivningen av den andra nivån i Ramen för kvalifikationer i Europeiska området för högre utbildning motsvarar resultat av lärande för Europeiska ramens nivå 7.

*** Beskrivningen av den tredje nivån i Ramen för kvalifikationer i Europeiska området för högre utbildning motsvarar resultat av lärande för Europeiska ramens nivå 8.

BILAGA II

Principer för kvalitetssäkring inom allmän och yrkesinriktad utbildning

Kvalitetssäkring är nödvändig för att säkerställa redovisningsskyldigheter och förbättring i utbildningen och bör genomföras enligt principerna nedan.

- Policy och förfaranden för kvalitetssäkring bör omfatta alla nivåer i utbildningssystemen.
- Kvalitetssäkring bör ingå i den interna förvaltningen av utbildningsanstalter.
- Kvalitetssäkring bör omfatta en regelbunden bedömning av utbildningsanstalter eller program av utomstående övervakningsorgan eller kontor.
- Utomstående övervakningsorgan eller kontor som utför kvalitetssäkring bör granskas regelbundet.
- Kvalitetssäkring bör omfatta sammanhang, utgångspunkter, processer och resultat, alltmedan man betonar resultat, däribland resultat av lärande.
- Följande inslag bör ingå i system för kvalitetssäkring :
  - Tydliga och mätbara mål och standarder.
  - Riktlinjer för genomförande, inbegripet medverkan från intressenternas sida.
  - Lämpliga resurser.
  - Konsekventa utvärderingsmetoder som kopplar samman självbedömning och extern granskning.
  - Återkopplingsmekanismer och förfaranden för förbättring.
  - Brett tillgängliga utvärderingsresultat.
- Initiativ inom kvalitetssäkring på internationell, nationell och regional nivå bör samordnas för att det skall finnas översikt, enhetlighet, synergier och analys av hela systemet.
- Kvalitetssäkring bör vara en samarbetsprocess över alla nivåer och system i utbildningen, med alla relevanta intressenter, inom medlemsstaterna och i hela gemenskapen.
- Riktlinjerna för kvalitetssäkring på gemenskapsnivå kan utgöra referenspunkter för utvärdering och lärande av varandra.